

Pääkirjoitus – Editorial
Olavi Koivukangas

Pertti Virtaranta
**Pohjois-Amerikan paikannimiä
amerikansuomalaisten kielen-
käytössä**

Lillemor Lagnebro
**Finska krigsbarn –
en kvalitativ studie**

Kari Alhonen
**Muuttoliikkeet ja niiden
konfliktivaikutus Suomen
kulttuurissa**

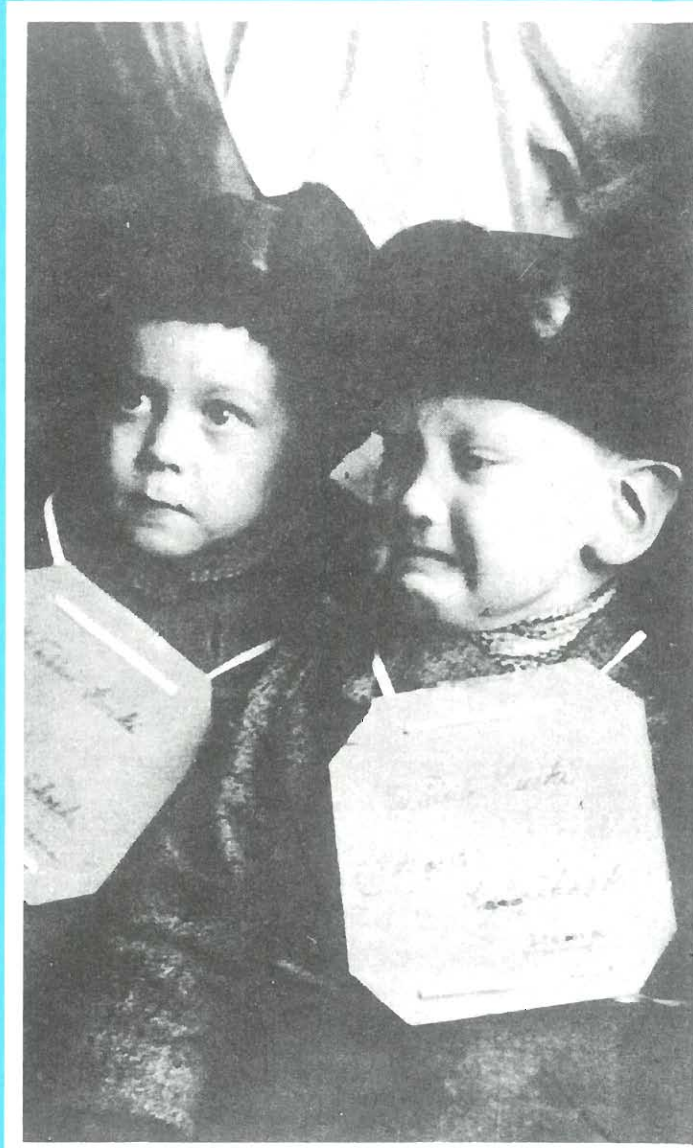
**Summary of the Annual
Report for 1989 of the
Institute of Migration**

Tutkimussihteerin palausta
Ismo Söderling

Discussion

Tiedotuksia – Notices

Kirjat – Books

1990

2

SIIRTOLAISUUS

MIGRATION

Siirtolaisuus – Migration

17. vuosikerta – 17th year

Siirtolaisuusinstituutti • Migrationsinstitutet • Institute of Migration
Piispankatu 3, SF-20500 Turku, Finland, Puh./Tel. (9)21-317 536

- *Päätoimittaja/Editor-in-Chief:* Olavi Koivukangas
- *Toimitussihteeri/Editorial Assistant:* Taimi Sainio
- *Toimittajat/Editors:* Maija-Liisa Kalhama, Ismo Söderling
- *Taitto/Lay-Out:* Anne Seppänen
- *Toimituskunta/Editorial Board:* Siirtolaisuusinstituutin hallitus/
Administrative Board of the Institute of Migration
- *Tilauhint:* 30 mk/vuosi (4 numeroa), PSP Tu 495 90-3
- *Subscriptions:* Finland and Scandinavia 30 FMK,
other countries \$10 (4 issues)

Siirtolaisuusinstituutin hallitus/ Administrative Board of the Institute of Migration:

Dozentti *Tom Sandlund*,
Åbo Akademi, puheenjohtaja

Professori *Erkki Asp*,
Turun yliopisto

Vt. professori *Elina Haavio-Mannila*,
Helsingin yliopisto

Toiminnanjohtaja *Martti Häikiö*,
Suomi-Seura r.y.

Ulkoasiainsihteeri *Juha Knuutila*,
Ulkoasiainministeriö

Neuvott. virkamies *Risto Laakkonen*,
Työministeriö

Rakennusneuvos *Raimo Narjus*,
Seutusunnittelun Keskusliitto

Apulaisprofessori *Martin Panelius*,
Opetusministeriö

Ohjelmajohtaja *Aimo Pulkkinen*,
Väestöliitto

VTM *Tuula Rosas*,
Turun kaupunki

Henkilökunta/Staff:

Olavi Koivukangas,
johtaja/Director

Ismo Söderling,
tutkimussihteeri/Research Secretary

Maija-Liisa Kalhama,
osastosihteeri/Departmental Secretary

Seija Sirkiä,
toimistosihteeri/Bureau Secretary

Taimi Sainio,
vs. toimistosihteeri/Bureau Secretary

Anne Seppänen,
toimistovirkailija/Assistant Clerk

Tutkijat/Research Officers:
Rainer Grönlund, Hannele Hentula,
Kimmo Koiranen, Jouni Korkiasaari,
Merja Pitkäranta

Tutkimus- ja toimistoapulaiset/
Research and Office Assistants:
Kari Alhonen, Ulla Fox,
Leena Hastela, Jorma Niemitalo

Siirtolaisrekisteri/Emigration Register:
Matti Kumpulainen,
toimistosihteeri/Bureau Secretary
Sirkka-Liisa Laurila, Elisabeth Uschanov
tallentajat/Computing Officers

Kansi: Yhteensä 70 000 suomalaista lasta kuljetettiin Ruotsiin ja muihin maihin toisen maailmansodan jaloista. (Kuva: Museovirasto, Historian kuva-arkisto.)

Cover: Altogether 70 000 Finnish children were transported to Sweden and other countries during the World War II. (Photo: Museovirasto, Historian kuva-arkisto.)

Olavi Koivukangas

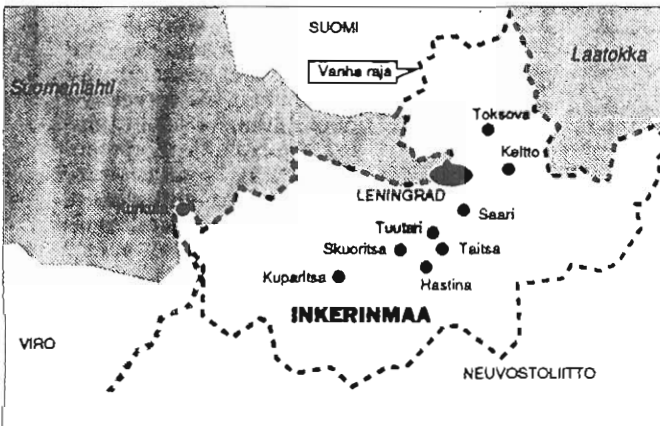
Inkerinsuomalaiset

Neuvostoliiton rajojen avautuminen ja maastamuuton helpottuminen ovat luoneet muuttopainetta myös Suomeen. Eniten Suomeen muutosta ovat kiinnostuneita inkerinsuomalaiset, joiden esi-isät muuttivat Suomenlahden perukoille 1600-luvulta lähtien. Inkeriläisiä arvellaan olevan Neuvostoliitossa 75 000, kun heitä 1920-luvulla oli 180 000 henkeä.

Työministeriössä valmistaudutaan tuhansien inkeriläisten maahanmuuttoon lähivuosina. Vauhtia asia sai tasavallan presidentin rinnastaessa inkerinsuomalaiset paluumuuttajiin. Työministeriön mukaan inkeriläisistä voisi tulla keskeinen osa Suomeen kaivatusta ulkomaisesta työvoimasta.

Ulkomaisia työntekijöitä ei tulisi asettaa paremmuusjärjestykseen, vaan kaikkia kansallisuuksia olisi kohdeltava tasavertaisesti. Poikkeuksena eivät saa olla edes inkerinsuomalaiset. Mutta heidän rinnastamisensa paluumuuttajiksi tuo heille erityisaseman. Johdonmukaista olisi, että myös muita Neuvostoliitossa asuvia suomalaisia kohdeltaisiin paluumuuttajina. Sama kohtelu koskee luonnollisesti myös Amerikasta, Australiasta ja muualta palaavia suomalaisia ja näiden jälkeläisiä. Suomen maahanmuuttopolitiikka tarvitsee nykyistä tarkempia määritelmiä ja linjanvetoja.

Inkerinsuomalaisten mahdollista Suomeen muuttoa ei tulisi nähdä ensisijaisesti Suomen työvoimakysymyksenä, vaan inkeriläisten omista lähtökohdista. Kyse ei saa olla pelkästään työvoimasta, vaan ihmisistä, jotta välttäisimme ne virheet, jotka Ruotsiin muuttaneet suomalaiset joutuivat kokemaan. Itä-Euroopasta tulevia — ja muita ulkomaalaisia — ei pidä käyttää halpatyövoimana, vaan heille tulee taata samat oikeudet ja mahdollisuudet kuin suomalaisille. Inkerinsuomalaiset haluaisivat Suomelta ennen kaikkea ajankohtaista tietoa työ-, opiskelu- ja muuttomahdollisuuksista.

Inkerinmaa käsittää laajan alueen Leningradin läheltä Viron rajalle saakka.

Ingria consists of a large area from the neighbourhood of Leningrad to the border of Estonia.

Oleennaista asiassa on se, että ensi kerran perinteisesti siirtolaisia luovuttanut Suomi on ollut aktiivinen maahanmuuttopolitiikassaan. Kun Suomen pakolaispolitiikkaa saadaan vielä kehitettyä nykyistä vapaamielisempään suuntaan, Suomen ei tarvitse hävetä yhdentyvässä Euroopassa.

Rinnan mahdollisen inkeriläisten maahanmuuton kanssa tulisi kehittää myös monipuolista kulttuuriyhteistyötä. Ennen kaikkea tarvittaisiin suomalaisten ja inkeriläisten tutkijoiden yhteistyötä inkerinsuomalaisten kielen ja historian tutkimiseksi.

Inkerinsuomalaisten seurojen puheenjohtajat vierailivat Siirtolaisuusinstituutissa 13.5.1990. Vasemmalta Vihtori Hyyrönen Leningradista, Toivo Kabanen Virosta ja Santeri Pakkanen Karjalasta. (Kuva: Olavi Koivukangas, Siirtolaisuusinstituutin valokuva-arkisto.)

The Chairmen of the Leagues of the Ingrian societies visited the Institute of Migration in May 1990. Vihtori Hyyrönen of Leningrad area (left), Toivo Kabanen of Estonia, and Santeri Pakkanen of Karelia. (Photo: Olavi Koivukangas, Institute of Migration, Photographic Collections.)

The Ingrian Finns

The opening-up of the Soviet borders and the facilitation of emigration have created migration pressure on Finland. Those most interested in emigration to Finland are the Ingrians, whose forefathers migrated to the farthest corner of the Gulf of Finland from the 17th century onwards.

It is estimated that there are about 75 000 Ingrians in the Soviet Union whereas in the 1920s they still numbered 180 000.

The Ministry of Labour is preparing for the immigration of the Ingrians to Finland over the next few years. This matter has recently been boosted by the fact that our President has ranked the Ingrians in the same category as the returning migrants. According to the Ministry of Labour the Ingrians could make up the essential part of the foreign labour force, which is much needed in Finland.

Foreign workers though should not be placed in order of rank, instead all nationalities should be given equal treatment. Even the Ingrians should not be given preferential treatment. But by the fact that they have now been bracketed with the returning migrants they have received a special status. It would be logical, therefore, that also those others of Finnish descent living in the Soviet Union should be treated similarly. The same treatment naturally concerns also the Finns returning from America, Australia and elsewhere and their descendants. Present Finnish immigration policy needs more exact definition and clarification.

The possible immigration of the Ingrians to Finland should not be seen primarily as a labour force question, but from the Ingrian point of view. It should not be a question of mere labour, but the human element should also be taken into consideration, so that we avoid the mistakes that confronted the Finns when they emigrated to Sweden. Those coming from Eastern Europe — and other foreigners — should not be used as cheap labour, instead they should be given the same rights and opportunities as the Finns. The Ingrians require from Finland above all information concerning work, education and the possibilities to emigrate to Finland.

The essential fact is that for the first time Finland, which has traditionally been a country of emigration, has now become active in her immigration policy. When the Finnish refugee policy has been developed in a more liberal direction than at present, Finland will be more in tune with the European integration.

Along with the possible immigration of the Ingrians a more diversified cultural cooperation should be developed. Above all there is a need for collaboration between Finnish and Ingrian researchers in order to study the language and history of the Ingrians.

Pertti Virtaranta

Pohjois-Amerikan paikannimiä amerikansuomalaisten kielenkäytössä

Niillä kolmella tutkimusmatkalla, jotka olen vuosina 1965, 1975 ja 1980 tehnyt amerikansuomalaisten luo, olen keskittänyt kielen ja sen ohessa muunkin henkisen perinteen tallennukseen sekä vapaata puhetta nauhoittaen että käsivaraisia muistiinpanoja tehden. Jo varhaisessa vaiheessa yhdeksi tavoitteekseni tuli amerikansuomen sanakirjan laatiminen. Tämä tavoite onkin nyt vihdoinkin toteutuksessa. Aikomukseni oli ottaa sanakirjaan mukaan myös amerikansuomalaisten puheessaan käyttämiä paikannimiä, joita kokoelmiini sisältyy. Niitä on kuitenkin muistiinpanoihini kertynyt vain sieltä täältä, ja yleensäkin melko vähän, koska en ole varta vasten kysellyt paikannimiä. Niin ollen luovuin tämän aineksen julkaisemisesta sanakirjan yhteydessä.

Hyvin tietäen nimikokoelmani puutteellisuuden arvelen kuitenkin, että se tällaisenaankin julkaistuna voisi hyödyttää tutkimusta. Toivon samalla, että se innostaisi amerikansuomalaisia täydentämään sitä omilla tiedoillaan, niin että tulokseksi

---

Helsingin yliopiston suomen kielen emeritusprofessori, akateemikko Pertti Virtaranta, on tutkinut suomen kielen murteita, amerikansuomea sekä karjalan kieltä ja karjalasta kansankulttuuria.

lopulta saataisiin kutakuinkin kattava amerikansuomalaisten käyttämien paikannimien luettelo.

Huomautan siitä, että en ole ottanut mukaan suomalaisasutuksen sisäpiirissä käytettäviä esim. katujen, teiden ym. nimiä, joilla yleensä ei ole virallista vastinetta. Pois olen jättänyt esim. Sointulan (B.C.) yhdyskunnan nimet *Impilahti*, *Kotiniemi* (jossa on Sointulan hautausmaa), *Köyhäniemi*, *Loikkarinkatu* (Sointulan pisin katu), *Navettakatu*, *Pohtoonkallio* (jossa asui Pohtoon perhe), *Poikaniemi* (jossa asui poikamiehiä), *Rauhalahti* ja *Tuuliniemi*, New Finlandin (Sask.) ”suomalaiskylän” nimet *Kirkkolinja* (tie, joka päättyi kylän kirkkoon), *Kärmeskukkula* (hyvin käärmäinen kukkula), *Luostarinaro* (jonka laidalla asui Luostari-niminen suomalainen), *Rakkauden kuja* (pättyi Katajamäen taloon, jossa oli paljon tyttäriä), *Saunatie* t. *Saunakuja* (tie Petäyksen taloon, jossa käytiin saunassa) ja *Susitie* sekä Eskon kylän (Minn.) paikannimet *Kirkonkylä*, *Kirnupiimäperä*, *Käärmeskylä*, *Palokontri*, *Puuroperä* ja *Puutteenperä*.

Seuraavassa aakkostetussa luettelossa on ensin ilmoitettu puolilihavalla nimen virallinen muoto sellaisena kuin se on ollut tiedossani. Sitä seuraa nimen tarkoite, esim. kaupunki, (suomalais)asutus, järvi,

joki, kaivos. Sitten mainitaan se Yhdysvaltain t. Kanadan osavaltio, jossa paikka sijaitsee (lyhenteet: Calif. = California, Conn. = Connecticut, Ill. = Illinois, Mass. = Massachusetts, Minn. = Minnesota, Penn. = Pennsylvania, Wash. = Washing-

Aberdeen kaupunki, Wash. *Apertiini ~ Äpertiini*
Ahmeek kaivos, Mich. *Aamekki.*
Aitkin kaupunki, Minn. *Eekkeni.*
Akron kaupunki, Ohio. *Äkröni.*
Alango suomalaisasutus, Minn. *Alanko.*
Alavus suomalaisasutus Chisholmin lähellä, Minn.
Albion suomalaisasutus, Minn. *Alpijo.*
Alinko ks. Qu' Appelle Valley
Allouez t. Allouezin lahti Superiorjärven länsipäässä, Wisc. *Aluespää ~ Aluvee ~ Aluisi ~ Aluviisi.*
Alppila suomalaisasutus, Ont.
Alston kaupunki, Mich. *Alstoni.*
Altonaa asutus, Wash. *Autonaa.*
America. *Amerikka ~ Ameriikka ~ Ameriika.*
Anaconda kaupunki, Mont. *Enikanta.*
Angora asutus, Minn. *Änkuora.*
Annandale kaupunki, Minn. *Änanteeli ~ Änenteili ~ Anenteeli ~ Ananteili.*
Ann Arbor kaupunki, Mich. *Anarpori.*
Arizona Yhdysvaltain osavaltio. *Arisoona*
Arkansas Yhdysvaltain osavaltio. *Arkansa.*
Arnheim asutus, Mich. *Arheemi ~ Arheemi.*
Arrow River joki, Ont. *Aronjoki ~ Nuolijoki.*
Ashburnham kaupunki, Mass. *Aspumhamina.*
Ashby kaupunki, Mass. *Aspee.*
Ashland kaupunki Pohjois-Wisconsinissa Superiorjärven rannalla. *Aislanti ~ Ääslänti.*
Ashtabula kaupunki Eriejärven rannalla, Ohio. *Astapula ~ Astapiula ~ Astapuula.*
Askele suomalaisasutus, Mich. Nimen selitykseksi: (Minkä takia Askeleen kulmaa nimitetään semmosella nimellä?) No kun siellä on ollu semmonen kapulasilta Arhceemin vampan (suon) yli. (liHy).
Atikokan kaupunki, Ont. *Atikoka.*
Atlantic Mine kaivos, Mich. *Atlantikki.*
Aura t. **Aurankontri** suomalaisasutus, Minn.
Aurora suomalaisasutus, Minn. ja Ill. *Auroora.*
Balkan suomalaisasutus Chisholmin lähellä, Minn. *Palkani.*
Baraga kaupunki, Mich. *Parakka.*
Bass Lake järvi, Ont. *Pääsleiki.*
Bayfield kaupunki, Wisc. *Peitsfiliti.*
Bay Ridge kaupunginosa New Yorkissa (Brooklynissa). *Pöyriisi.*
Bear River joki, Minn. *Peeriveri.*

ton, Wisc. = Wisconsin, B.C. = British Columbia, Ont. = Ontario ja Sask. = Saskatchewan). Lopussa on kursivilla se muoto tai ne muodot, joita amerikan-suomalaiset kyseisestä paikasta käyttävät suomea puhuessaan.

Beaver Lake suomalaisasutus ja järvi, Ont. *Piiverleeki ~ Piiverinleeki.*
Berkeley kaupunki, Calif. *Pörkli.*
Bermuda saariryhmä Atlantissa. *Permiutta.*
Bessemer kaupunki, Mich. *Pessemeeri.*
Biwabik kaupunki, Minn. *Pivapikki.*
Black Lake järvi, Ont. *Pläkleeki.*
Bloomer kaupunki, Wisc. *Plummeri.*
Bootjack asutus, Mich. *Putjäksi.*
Borough Park kaupunginosa New Yorkissa (Brooklynissa). *Poroparkki.*
Boston kaupunki, Mass. *Postoni ~ Postooni.*
Bowery kaupunginosa New Yorkissa. *Pauri.*
Bovey kaupunki, Minn. *Povi.*
Brainerd kaupunki, Minn. *Preinarti ~ Präinerti.*
Brantwood asutus, Wisc. *Pränvuutti.*
British Columbia l. B.C. Kanadan osavaltio. *Piisii.*
Brooklyn kaupunginosa New Yorkissa. *Prookly ~ Prokly ~ Prooklynti (iness. Prooklyntissä ~ Prooklynnissä) ~ Roklyyni.*
Bruce kaupunki, Minn. *Pruusi.*
Buffalo kaupunki, New York. *Puffalo ~ Puhvalo.*
Buhl kaupunki, Minn. *Piuli.*
Burton kaupunki, Ohio. *Purtoni.*
Burwash kunta ja järvi, Ont. *Puurvassi ~ Porvassi.*
Butte kaupunki, Mont. *Piutti.*
California Yhdysvaltain osavaltio. *Kalifornia ~ Kalifornia ~ Kalihvornia.*
Callaway preeria, Minn. *Kaluveen preeri.*
Calumet kaupunki, Mich. *Kalumetti ~ Kalumeetti ~ Kalumeeti.*
Cambridge kaupunki, Mass. *Kemritsi.*
Canada. *Kanaata ~ Kanaatta ~ Kanatta.*
Cape Cod niemi Massachusettsin rannikolla lähellä Bostonia. *Kiippi ~ Kiippienniemi ~ Kiippienniemi.*
Caspian kaupunki, Mich. *Käspi.*
Cass Lake järvi, Minn. *Kääsleiki.*
Chapleau kaupunki, Ont. *Saploo.*
Charlotte kaupunki, North Carolina. *Saarlotti.*
Chassel kaupunki, Mich. *Sasseli ~ Sässeli ~ Tšaasseli ~ Tšäässeli.*
Chicago kaupunki, Ill. *Sikaako ~ Sikako ~ Sikakoo ~ Sikakuu.*
Chisholm kaupunki, Minn. *Sisholmi ~ Siisholmi.*
Chrystal Falls kaupunki, Mich. *Krystafalsi ~ Kristevalsi.*

- Clarks township piirikunta, Ont. *Klaksi*.
Cleveland kaupunki, Ohio. *Kliivelanti* (gen. *Kliivelantin* t. *Kliivelannin*) ~ *Lüivelanti* ~ *Kliülanti* ~ *Kliülanti*.
Cloque kaupunki, Minn. *Klokee* ~ *Lokee* ~ *Klokei* ~ *Lokei* ~ *Klokueti*.
Cobalt kaupunki, Ont. *Kopolti*.
Cochrane kaupunki, Ont. *Kokreeni* ~ *Kookreeni*.
Cokato kaupunki, Minn. *Kokato* ~ *Kokelo* ~ *Kuketo* ~ *Kukeito*.
Colorado Yhdysvaltain osavaltio. *Koloraato*.
Columbia River joki, Wash. ja Oreg. *Kolumbia(joki)*.
Coniston tehdasalue, Ont. *Konistoni* ~ *Kanistoni*.
Conmee asutus, Ont. *Komi* ~ *Kommee*.
Conneaut kaupunki, Ohio. *Koneautti* ~ *Konjaatti* ~ *Konjarti* ~ *Konjaarti*.
Connecticut Yhdysvaltain osavaltio. *Konettikka* ~ *Konetikka* ~ *Konektikutti*.
Copper Cliff kaupunki, Ont. *Kopper(i)kliffi* ~ *Kapperkliffi* ~ *Kopökliffi* ~ *Koperlihvi* ~ *Kliffi* ~ *Lihvi* ~ *Lihivi*.
Copper Island t. **Copper country** kaivosalue, Mich. *Kuparisaari* ~ *Kuparialue*.
Cornucopia asutus, Wisc. *Koornikoupia*.
Covington kaupunki, Mich. *Kovintooni* ~ *Kovinton*.
Crean Hill kaivos, Ont. *Kreenhilli*.
Creighton Mine kaivos, Ont. *Kreitto*.
Crystal Falls kaupunki, Mich. *Krystalfoolssi* ~ *Rystalfalssi*.
Current River joki, Ont. *Isojoki*.
Dakota kaupunki, Minn. *Takota* ~ *Takootta* ~ *Takoota*.
Dassel kaupunki, Minn. *Tasseli*.
Dawson Road maantie, Ont. *Tausontie*.
Dearborn kaupunki, Mich. *Tierponi*.
Deep River joki ja suomalaisasutus, Wash. *Tiipriveri*.
De Kalb kaupunki, Ill. *Tekalppi* ~ *Kälppi* ~ *Käläppi*.
Delaware Yhdysvaltain osavaltio. *Telaveri* ~ *Tilaveri*.
Detroit kaupunki, Mich. *Tetroitti* ~ *Tetroiti* ~ *Titroitti* ~ *Tettuati*.
Dodgeville asutus, Mich. *Taatsville*.
Dog Lake järvi, Ont. *Tokleiki* ~ *Tookeleiki* ~ *Koiraleiki*.
Dollar Bay kaupunki, Mich. *Taalarpai*.
Dome Mine kaivos, Ont. *Tommaini*.
Dougherty asutus, Ont. *Tofortti*.
Duluth kaupunki, Minn. *Tuhutti* (gen. *Tuhuuttin*) ~ *Tuhutti* (gen. *Tuuttin*) ~ *Tuluuhti* ~ *Tuluhti*.
Eagan asutus, Minn. *Eekkeni*.
Eagle Lake kaupunki ja järvi, Minn. *Iikineiki*.
Eaton asutus, Ont. *Iittoni*.
Elbow Lake järvi, Minn. *Elpo* ~ *Elpoa* ~ *Elponleeki*.
Ellis Island saari, New York. *Ellissaari* ~ *Ellessaari*.
Elm River joki, Mich. *Almeriveri*.
Elwell Mine kaivos, Mich. *Ailvellin maini*.
Ely kaupunki, Minn. *Iili*.
Embarras kaupunki, Minn. *Emparrassi* ~ *Empaaras* (iness. *Empaaraksisa*) ~ *Imperia*.
English River joki, Ont. *Enkesriveri*.
Erie kaupunki, Ohio. *Eeri* ~ *Eerie*.
Escanaba kaupunki, Mich. *Eskenaapa* ~ *Eskinaapa*.
Esko suomalaisasutus, Minn.
Esterhazy kaupunki, Sask. *Esterheissi* ~ *Estörheissi* ~ *Estereisi*.
Eveleth kaupunki, Minn. *Eveletti* ~ *Evletti*.
Fairbank Lake järvi, Ont. *Föörpänkki*.
Fairport kaupunki, Ohio. *Fäipori* ~ *Faipori* ~ *Faiporti* ~ *Fairporti* ~ *Faiportti* ~ *Faiportti* ~ *Faiportti* ~ *Feipoortti* ~ *Fäärpuri* ~ *Feöportti* ~ *Vaiportti* ~ *Veiportti*.
Falconbridge kaivos, Ont. *Fal(a)kompritsi* ~ *Falkvitsi* ~ *Val(a)kompritsi*.
Finland suomalaisasutus, Ont. *Finlanti* ~ *Vinlanti*.
Fitchburg kaupunki, Mass. *Fitspurkki* ~ *Fikspurkki* ~ *Fispurkki*.
Flett asutus, Ont. *Fletti*.
Flin Flon kaupunki, Manitoba. *Linlon*.
Flint kaupunki, Mich. *Flintti*.
Floodwood kaupunki, Minn. *Flotvuuti*.
Florida Yhdysvaltain osavaltio. *Florita* ~ *Floriita* ~ *Loriita* ~ *Loriitta*.
Forbes asutus, Minn. *Forpsi* ~ *Vorpsi*.
Fort William kaupunki, Ont. *Viljami*.
Framingham kaupunki, Mass. *Freiminhamina*.
French Lake järvi, Minn. *Franслеiki* ~ *Ransleeki*.
Frood Mine kaivos, Ont. *Ruutin maini*.
Fulton asutus, Mich. *Vulttoni*.
Garson kaivos, Ont. *Karsoni* ~ *Karssoni*.
Gay asutus, Mich. *Kei*.
Geneva Lake järvi, Ohio. *Senevaleiki*.
Geraldton kaupunki, Ont. *Keralttoni*.
Gibbs City tehdas, Mich. *Kipsetti*.
Gilbert kaupunki, Minn. *Kil(i)perti*.
Glassport kaupunki, Penn. *Klääsporti*.
Glencoe kaupunki, Ill. *Klenkoo*.
Gravenhurst kaupunki, Ont. *Kreivenhusti*.
Grays River joki ja suomalaisasutus, Wash. *Kreiseriveri*.
Great Lake järvi, Ont. *Kreitleiki*.
Greenland piirikunta Ontonagonin lähellä, Mich. *Riinin konträ*.
Gwinn kaupunki, Mich. *Kuini* ~ *Kviini*.

Halifax kaupunki, Nova Scotia. *Halifaksi* ~ *Halivaksi*.

Hancock kaupunki, Mich. *Hankooki* ~ *Hänkooki*.

Harbor kaupunki, Ohio. *Harpori*.

Hazleton kaupunki, North Dakota. *Heisseltooni*.

Headquarters Lake järvi, Ont. *Hekkuorre*.

Hearst kaupunki, Ont. *Hörsti*.

Heinola l. Heinolankontri suomalaisasutus lähellä New York Millsin kaupunkia, Minn.

Heinäjoki l. Heinijoki joki lähellä New York Millsin kaupunkia, Minn.

Hibbing kaupunki, Minn. *Hippinki* ~ *Hipinki*.

Hickory asutus, Ont. *Hikori*.

Holmes City suomalaisasutus, Minn. *Houmessiti*.

Hoquiam kaupunki, Wash. *Hukijumi*.

Houghton kaupunki, Mich. *Houktoni* ~ *Houhtoni* ~ *Houhtooni* ~ *Houttooni*.

Hoyt Lakes järvi, Minn. *Hoisleiki*.

Hubbel kaupunki, Mich. *Huppeli*.

Hudson Bay meren lahti. *Hautsompei* ~ *Hätsimpää*.

Hurley kaupunki, Wisconsin. *Hörlä*.

Hutchinson kaupunki, Minn. *Hätšisonni*.

Idaho Yhdysvaltain osavaltio. *Aitaho* ~ *Aitahoo*.

Illinois Yhdysvaltain osavaltio. *Illinois(i)*.

Indiana Yhdysvaltain osavaltio. *Intaana*.

Intola suomalaisasutus, Ont.

Iowa Yhdysvaltain osavaltio. *Aiova*.

Iron Mountain kaupunki, Mich. *Raimaunti*.

Iron Range rautakaivosalue, Minn. *Renssi* ~ *Rautarensi*.

Iron River kaupunki, Mich. *Aironriveri* ~ *Riveri*.

Ironwood kaupunki, Mich. *Airuutti* ~ *Airuutti* ~ *Aironvutti*.

Ishpeming kaupunki, Mich. *Ispeminki* ~ *Ispée*.

Island Lake järvi, Ont. *Ailanleiki*.

Junction City kaupunki, Wisc. *Junksi*.

Järvenpää t. Järvienpää Lake Superiorin pohjukka, jonka rannalla ovat mm. Duluth ja Superior.

Kakabeka Falls koski, Ont. *Käkäpekkä* ~ *Käkäpikkafalssi*.

Kalevansaari saari Vermillion Lake -nimisessä järvessä, Minn.

Kaministquia suomalaisasutus, Ont. *Käministikuja* ~ *Kämänistikuja* ~ *Kamanistakuja* ~ *Kämi* ~ *Kami*.

Kaministquia River joki, Ont. *Käministikujanjoki*.

Kam River joki, Ont. *Kämijoki*.

Kapuskasing kaupunki, Ont. *Käpyskeisi*.

Kattilajoki ks. Kettle River.

Keewatin kaupunki, Minn. *Kivatti* ~ *Kevatti*.

Kelly Lake järvi, Ont. *Kälileiki*.

Kenora kaupunki, Ont. *Kenorra*.

Kentucky Yhdysvaltain osavaltio. *Kentäkki* ~ *Kentykki*.

Kenyon kaupunki, Minn. *Kini*.

Kettle River joki ja suomalaisasutus, Minn. *Kattilajoki* ~ *Patajoki*.

Keweenaw Bay kaupunki, Mich. *Kevenapee* ~ *Kivenapee* ~ *Kivenapei*.

Keweenaw County piirikunta, Mich. *Kivenakaunti*.

Kingston kaupunki, Minn. *Kingsto*.

Kingsville kaupunki, Ohio. *Kingsville*.

Kirkland Lake kaupunki, Ont. *Kirkalleiki* ~ *Kirkantleiki*.

Kissaoja joki Sebekan kaupungin lähellä, Minn.

Kittijärvi järvi 9 mailia Menahgan kaupungista luoteeseen. Saanut nimensä Jisakki Kittijärvi nimisestä miehestä, jolla oli pieni kämpä järven rannalla. Myöhemmin järveä ruvettiin kutsumaan Mustikkajärveksi. Minn.

Kivikoski suomalaisasutus, Ont.

Koirajoki ks. Dog River.

Koiraleiki ks. Dog Lake.

Kuhanpää ~ Metotauni suomalaisasutus Menahgan kaupungista itään, lienee saanut nimen Kuha-nimisestä suomalaisesta. Minn.

Kuparisaari ks. Copper Island.

Labrador niemimaa. *Lapratoori*.

Lake Forest kaupunki, Ill. *Leikforesti*.

Lake Linden kaupunki, Mich. *Leiklinteni* ~ *Leiklinteeni*.

Lake Nipissing järvi, Ont. *Nipossinkileeki*.

Lake Superior järvi. *Superionleeki* ~ *-leiki* ~ *Superiajärvi*.

Lake Worth kaupunki, Florida. *Leikvortti*.

L'Anse kaupunki, Mich. *Leanssi*.

Lappe suomalaisasutus, Ont. *Lappi*.

Laramie kaupunki, Wyoming. *Larni*.

Laurium kaupunki, Mich. *Lauriumi* ~ *Lauriummi* ~ *Laureumi*.

Leaf Lake järvi ja suomalaisasutus, Minn. *Lehtijärvi*.

Leech Lake järvi, Minn. *Litsleiki*.

Lehtijärvi ks. Leaf Lake.

Leominster kaupunki, Mass. *Leminsteri*.

Levack kaupunki, Ont. *Levakkii*.

New Liskeard kaupunki, Ont. *Liskartti*.

London kaupunki, Ont. *Lonto*.

Long Lake järvi, Ont. *Lomleiki* ~ *Lomleeki* ~ *Longleiki* ~ *Longleeki*.

Loon Lake järvi, Mich. *Luuleikki*.

Los Angeles kaupunki, Calif. *Losanseli* ~ *Loosanzeli*.

Ludlow kaupunki, Vermont. *Letlou*.

Lunenburg kaupunki, Mass. *Luuneapuri*.

Lynnwood kaupunki, Wash. *Linvuut*.

Mackinaw (City) kaupunki, Mich. *Mäkeno*.

Madison kaupunki, Ohio. *Matisoni*.

Magpie kaivos, Ont. *Mäkpai*.

Maine Yhdysvaltain osavaltio. *Meine ~ Meini ~ Maine* (illat. *Maineeseen*).

Makinen suomalaisasutus, Minn. *Mäkinen*.

Malton lentokenttä, Ont. *Maltoni*.

Manitoba Kanadan osavaltio. *Manitopa*.

Manitou saari Lake Michiganissa. *Manitun saari*.

Mansikkajoki ks. Strawberry Creek.

Markham asutus, Minn. *Markkami*.

Marion kaupunki, Ohio. *Marjaana*.

Marquette kaupunki, Mich. *Marketti ~ Markvetti ~ Markuetti*.

Massachusetts Yhdysvaltain osavaltio. *Massa*.

Mattawa kaupunki, Ont. *Mattava*.

Maywood kaupunki, Ill. *Meivuutti*.

Metotauni ks. Kuhanpää.

Michigan Yhdysvaltain osavaltio. *Misikaani*.

Middlefield kaupunki, Ohio. *Milfilti ~ Miltvilti*.

Midland kaupunki, Mich. *Mitlanti*.

Midwayriver joki, Minn. *Mitvejoki*.

Milaca Lake järvi, Minn. *Milakkaleeki*.

Miljoonajärvi ks. Vermilion Lake.

Milwaukee kaupunki, Wisc. *Milvaukee*.

Minett asutus, Ont. *Minetti*.

Minneapolis kaupunki, Minn. *Miniappeli ~ Miniapli ~ Minneappoli*.

Minnesota Yhdysvaltain osavaltio. *Minnesoota* (gen. *Minnesootan*) ~ *Minnesuuta* (gen. *Minnesuutan*) ~ *Minnesoutta* ~ *Minnesouta* ~ *Minnesota* (gen. *Minnesotan* ~ *Minnesovan*).

Misery Bay lahti (jonka rannalla on Toivola-niminen suomalaisasutus), Mich. *Misuurpei*.

Mohawk kaupunki, Mich. *Muhakki ~ Mohakki ~ Mohaakki*.

Mokomo suomalaisasutus 25 mailin päässä Thunder Baystä, Ont.

Monessen kaupunki, Penn. *Monessi ~ Mone*.

Montana Yhdysvaltain osavaltio. *Monttaana ~ Montana*.

Monteith kaivos, Ont. *Monti ~ Montti*.

Montreal kaupunki, Quebec. *Monreaali ~ Montreali*.

Moose Lake kaupunki ja järvi, Minn. *Musleeki ~ Musleiki ~ Muusleiki*.

Mountain Iron kaupunki, Minn. *Montennairo ~ Montennairo ~ Monteneira*.

Munising kaupunki, Mich. *Miunusinki*.

Muskegon kaupunki, Mich. *Maskiikani*.

Mustikkajärvi ks. Kittijärvi.

Mylyskylä ks. New York Mills.

Mäkinen ks. Makinen.

Naselle suomalaisasutus, Wash. *Nyysälä ~ Nyysölä*.

Nashwauk kaupunki, Minn. *Naishooki*.

Negaunee kaupunki, Mich. *Nekaunee ~ Nekaune*.

Nepewassi Lake järvi, Ont. *Nipivassileeki*.

Nevada Yhdysvaltain osavaltio. *Nevata*.

New Brunswick Kanadan osavaltio. *Nyy Prunsviiki*.

New Castle kaupunki, Penn. *Nyykasteli*.

New Finland suomalaisasutus, Sask. *Uusi Suomi*.

Newfoundland Kanadan osavaltio. *Nuufoolanti ~ Nuufoultani*.

New Hampshire Yhdysvaltain osavaltio. *Nyyhampsi ~ Nuuhämpsi*.

New Jersey Yhdysvaltain osavaltio. *Nyyjörssi ~ Nuujersey*.

New London kaupunki, Conn. *Nyyllontomi*.

New York Yhdysvaltain osavaltio. *Nyyjorkki ~ Nyyorkki ~ Nuujorkki ~ Nyorkki ~ Nyjorkki ~ Nyörkki ~ Nevyrkki ~ Nuarkki*.

New Yorki Mills kaupunki, Minn. *Nyork Milssi ~ Milssi ~ Milti ~ Myllykylä*.

Niagara Falls kaupunki, Ont. *Niakarafalssi*.

Nipigon suomalaisasutus, Ont. *Nipikka*.

Nolalu suomalaisasutus, Ont. *Nolahuu*.

Nopeming asutus, Minn. *Nopeminki*.

North Bay kaupunki, Ont. *Norppie ~ Norttee*.

North Carolina Yhdysvaltain osavaltio. *Noort Karoliina*.

North Dakota Yhdysvaltain osavaltio. *Nort Takoota*.

Nuolijoki ks. Arrow River.

Ohio Yhdysvaltain osavaltio. *Ohio ~ Ohaijo*.

Ontario Kanadan osavaltio. *Ontaario*.

Ontonagon kaupunki, Mich. *Antonaako ~ Anttonaako*.

Oregon Yhdysvaltain osavaltio. *Orekaani ~ Orekooni ~ Orikooni ~ Orikaani*.

Ostola suomalaisasutus, Ont.

Ottawa kaupunki, Ont. *Ottava ~ Aatua*.

Otter Lake järvi, Mich. *Oterleeki*.

Oulu suomalaisasutus, Minn.

Owen kaupunki, Wisc. *Ooven*.

Painesdale kaupunki, Mich. *Peinsteili*.

Painesville kaupunki, Ohio. *Peinsville ~ Pensville ~ Pensvillee*.

Painijoki ks. Pine River.

Palo suomalaisasutus, Minn.

Park Rapids kaupunki, Minn. *Parsrääpitsi*.

Parry Sound kaupunki, Ont. *Perisaunti*.

Patajoki ks. Kettle River.

Pee-Dee rautatie, Ont. *Piintiä ~ Piintiä*.

Pelkie suomalaisasutus, Mich. *Pelkki ~ Pelkin konträ*.

Penage järvi, Ont. *Pinatsi ~ Pinatsu*.

Pennsylvania Yhdysvaltain osavaltio. *Pensulvaania ~ Pensulvania ~ Pensulvainija ~ Pensylvainija ~ Pensilveinija ~ Penslveinija ~ Pensuveinija*.

- Perry kaupunki, Ohio. *Perry*.
 Philadelphia kaupunki, Penn. *Filatelffia* ~ *Filarelfia* ~ *Vilatelffia*.
 Pikeriver joki, Minn. *Paikkijoki*.
 Pine City kaupunki, Minn. *Painsiti*.
 Pine River joki lähellä Eskon suomalaisasutusta, Minn. *Painijoki*.
 Pittsburgh kaupunki, Mass. *Pitspurkki*.
 Plainfield kaupunki, New Jersey. *Plenfielti*.
 Pohjola suomalaisasutus, Ont.
 Porcupine kaivos, Ont. *Porkepainti* (insss. *Porkepaintissa* ~ *Porkepainnissa*) ~ *Porkupaine*.
 Portland kaupunki, Oreg. *Poortlanti*.
 Port Arthur kaupunki, Ont. *Arturi* ~ *Portarturi*.
 Princeton kaupunki, Minn. *Rimstoni*.
 Pukinmäki Brooklynin kaupunginosan korkein kohta, New York.
 Punanenjoki ks. Red River.
 Qu' Appelle Valley syvä laakso New Finland -nimisen suomalaisasutuksen lähellä, Sask. *Alinko*.
 Quebec kaupunki ja Kanadan osavaltio. *Kuipekki* ~ *Kuepekki* ~ *Kuepek* ~ *Kyöpekki* ~ *Kopekki* ~ *Veipäkki* ~ *Veepekki*.
 Quincy kaupunki, Mass. *Kunsi*.
 Quincy kaivos, Mich. *Vinsi* ~ *Vinssi*.
 Ramsey asutus, Ont. *Ränsi*.
 Rankin asutus, Wisc. *Ränki* ~ *Ränkki*.
 Redeye joki (virtaa Sebekan kaupungin kautta), Minn. *Rettai*.
 Red River joki, Minn. *Punanenjoki*.
 Red Rock kaupunki, Ont. *Reitakka* ~ *Retrokki*.
 Regina kaupunki, Sask. *Rekiina*.
 Republic kaupunki, Mich. *Repupliiki*.
 Rocanville kaupunki, Sask. *Rookeville*.
 Rockford kaupunki, Ill. *Rakforti* ~ *Rokforti*.
 Rock Springs kaupunki, Wyoming. *Roksprinki*.
 Rocky Mountains kaivos, Mich. *Rakkimauntonni*.
 Rolling Mill Location asutus, Mich. *Ruulihukeesi*.
 Rosburg asutus, Wash. *Rospurki*.
 Round Lake järvi, Sask. *Raunleeki*.
 Sacramento kaupunki, Calif. *Sakramento*.
 Saippuajärvi ks. Soap Lake.
 Salmon Creek joki, Wash. *Saimenkrikki*.
 San Francisco kaupunki, Calif. *Frisko*.
 Sant Monica Los Angelesin esikaupunki, Calif. *Sant Moonika* ~ *Santamolikka*.
 Sault Ste Maria kaupunki, Mich. ja Ont. *Saulstemmaria* ~ *Soolstemmaria* ~ *Saustemaria* ~ *Santmeeri* ~ *Suusammeeri* ~ *Suuseintmeeri* ~ *Suusammeri* ~ *Suu* ~ *Soo*.
 Savo suomalaisasutus, Minn.
 Saxon asutus, Wisc. *Seksuuna*.
 Schumacher kaivos, Ont. *Suumäikert*.
 Sebeka kaupunki, Minn. *Sipikka* ~ *Sipika*.
 Shebandowan Lake järvi, Ont. *Sapanivanleeki* ~ *Sapantolanleeki*.
 Sherwood kaivos, Minn. *Servuutti*.
 Sleepy River joki, Mich. *Sliippi*.
 Soap Lake järvi, Wash. *Saippuajärvi*.
 Soo Line Depot rautatieasema, Mich. *Suulainin tippo*.
 Soudan kaupunki, Minn. *Soutani* ~ *Soutoni* ~ *Souteni*.
 South Range piiri, Mich. *Sautrenssi*.
 Sparta kaupunki, Ill. ja Wisc. *Parta* (gen. *Partan* ~ *Partan*) ~ *Parta*.
 Sterling kaupunki, Ill. *Stöörlinki*.
 Steubenville kaupunki, Ohio. *Tuuperville*.
 St. Paul kaupunki, Minn. *Santpauli* ~ *Samppauli*.
 Strawberry Creek joki, Ont. *Mansikkajoki*.
 Sturgeon River joki, Mich. *Störssinjoki*.
 Sudbury kaupunki, Ont. *Suppuri* ~ *Supperi* ~ *Satpuri* ~ *Sutpuri* ~ *Sappuri*.
 Suomi suomalaisasutus, Minn. ja Ont.
 Superior kaupunki, Wisc. *Superio*.
 Susijärvi ks. Wolf Lake.
 Sycamore kaupunki, Ill. *Sikamoori* ~ *Sikemoori*.
 Tantalton asutus, Sask. *Tantaala*.
 Tarmola suomalaisasutus, Ont.
 Texas Yhdysvaltain osavaltio. *Teksas* ~ *Teksäsi*.
 Tennessee Yhdysvaltain osavaltio. *Tenessi*.
 Thompson piirikunta, Ohio. *Tampsoni*.
 Thunder Bay kaupunki, Ont. *Tanterpei* ~ *Ukkoslahti*.
 Timmins kaupunki, Ont. *Times* (insss. *Timeksessä*).
 Toimela suomalaisasutus, Ont.
 Toivola suomalaisasutus, Mich.
 Topelius t. Topeliuksenkontri suomalaisasutus, Minn.
 Toronto kaupunki, Ont. *Toronto* (insss. *Toronnessa*).
 Tower kaupunki, Minn. *Tauveri* ~ *Tauöri* ~ *Tauvertti* ~ *Tauörtti*.
 Trout Lake järvi, Ont. *Rautleiki* ~ *Rautleeki*.
 Twin Falls koski, Ont. *Tuinfalssi*.
 Two Harbors kaupunki, Minn. *Tuuharpori* ~ *Tuuharpuri*.
 Ukkoslahti ks. Thunder Bay.
 Upper Michigan Michiganin valtion pohjoisosa. *Ylä-Misikaani*.
 Upper Peninsula Lake Superiorin ja Lake Michiganin väliin jäävä Michiganin valtion pohjoisosa. *Yläniemeke*.
 Utah Yhdysvaltain osavaltio. *Jutahi*.
 Utica kaupunki, Mich. *Jutika*.
 Wadena kaupunki, Minn. *Vateena* ~ *Vatena* ~ *Vatina*.

Wahnapiat asutus, Ont. *Vanapatee* ~ *Vanapitee*.
Wakefield kaupunki, Mich. *Veikfiliti*.
Waldham kaupunki, Mass. *Valthamina*.
Valparaiso kaupunki, Ind. *Valparaiso* ~ *Valporaisi*.
Vancouver kaupunki, B.C. *Vankuuveri* ~ *Vankooveri* ~ *Vänkäuveri*.
Wanup suomalaisasutus, Ont. *Vanuppi* ~ *Vanoppi*.
Ware suomalaisasutus, Ont. *Veeeri*, -ssä.
Warren kaupunki, Ohio. *Vuoreni* ~ *Vareeni*.
Washington Yhdysvaltain osavaltio. *Vasintooni*.
Watton asutus, Mich. *Vattoni*.
Waukegan kaupunki, Ill. *Vaukeeka* ~ *Vaukeka* ~ *Vaukeeki* ~ *Vaukekaani*.
Weirton kaupunki, West Virginia. *Veertani* ~ *Veertuni*.
Vermilion Lake järvi, Minn. *Vermiljoona* ~ *Vermiljoo* ~ *Miljoonaleeki* ~ *Miljoonajärvi*.
Vermont Yhdysvaltain osavaltio. *Vermaanti*.
Wesleyville kaupunki, Penn. *Vesläville*.

Westminister kaupunki, Mass. *Vesministeri* ~ *Vestministeri*.
Wheaton kaupunki, Ill. *Viitoni*.
Whitefish suomalaisasutus ja järvi, Ont. *Vaitfiski* ~ *Vaitfisleeki*.
White Rock kaupunki, B.C. *Vaitrokka*.
Whitewood kaupunki, Sask. *Vaitvuutti* ~ *Vaituutti*.
Winnipeg kaupunki, Manitoba. *Vinnepekki*.
Winona kaupunki, Minn. *Vainoona*.
Winton asutus, Minn. *Vintoni*.
Virginia kaupunki, Minn. *Virkinia* ~ *Virkiinia* ~ *Virkiniija*.
Wisconsin Yhdysvaltain osavaltio. *Viskonsiini* ~ *Viskonssiini* ~ *Viskanssi*.
Wolf Lake suomalaisasutus, Minn. *Susijärvi*.
Wolverine asutus, Mich. *Vulveriini*.
Worcester kaupunki, Mass. *Vusteri* ~ *Vuusteri* ~ *Vorkesteri*.
Worthington asutus, Ont. *Vorketooni*.
Wyoming Yhdysvaltain osavaltio. *Vyöminki* ~ *Vaiominki* ~ *Vajominki*.
Zion City kaupunki, Ill. *Saionsiiti*.

Edellä olevaa nimiluetteloa tarkasteltaessa huomio kiintyy ennen kaikkea siihen, miten vierasperäiset nimet on mukautettu suomalaisten puhekieleen. Siinä on tapahtunut samanlaisia muutoksia kuin omaksuttaessa muitakin englannin sanoja. Mukautumisen tulos riippuu paljolti puhujan englannin kielen taidosta sekä murrepohjasta. Asiaa olen yksityiskohtaisesti käsitellyt amerikansuomen sanakirjan johdannossa. Tässä otettakoon vain näytteeksi pari luettelossa mainittua nimeä.

Illinoisin valtiossa sijaitseva De Kalb-niminen kaupunki — sinne on muuttanut hyvin runsaasti väkeä Etelä-Pohjanmaan Teuvalta, minkä vuoksi sitä kutsutaankin myös Pikku-Teuvaksi — on suomalaisten kielessä *Tekalppi* tai *Kälppi* tai *Käläppi*, siis aina *i*-loppuinen. Kanadassa Ontarion valtiossa on Sudburyn kaivoskaupungin vieressä vanha suomalaisasutus Copper Cliff, jonka nimen suomalaiset ääntävät hyvin monella tavalla kuten nimiluettelosta näkyy. Ääntämys *Kliffi* on yleinen esim. Etelä-Pohjanmaalta lähteneillä, mutta savo-

laisilla taas oman murrepohjansa mukaisesti *Lihvi* tai *Lihivi*. Suomen kielen astevaihtelun voimaa kuvastaa se, että nimi *Toronto* yleisesti taipuu suomalaisten kielessä *Toronnon*, *Toronnessa* ja että eräs Minnesotan valtioon siirtynyt savolainen sanoi asuvansa *Minnesovassa*.

Suomalaisten käyttämissä nimissä on jonkin verran käännöslainoja vastaavasta englantilaisesta nimestä, esim. *Kattilajoki* tai *Patajoki* — *Kettle River*, *Koirajoki* — *Dog River*, *Mansikkajoki* — *Strawberry Creek*, *Nuolijoki* — *Arrow River*, *Punanenjoki* — *Red River*, *Saippuajärvi* — *Soap Lake*, *Susijärvi* — *Wolf Lake*. Näitä on varmasti paljon enemmänkin kuin mitä muistiinpanoihini on kertynyt.

Oman nimiryhmänsä muodostavat suomalaisten raivaamat ja asuttamat ”kylät”, joista eräät ovat jo sammuneet tai sammumassa, esim. *Alanko*, *Alavus*, *Alppila*, *Askele*, *Esko*, *Heinola*, *Intola*, *Kivikoski*, *Lappe*, *Lehtijärvi*, *Mäkinen*, *Oulu*, *Palo*, *Pohjola*, *Savo*, *Suomi*, *Tarmola*, *Toimela* ja *Toivola*.

**Summary:
North American Place-Names
in Finnish-American Usage**

During three visits to the Finnish community in North America (in 1965, 1975 and 1980), the author made extensive audio tape-recordings and notes for research purposes. This material includes many place -names in forms used by the Finnish informants. In this article, 422 place-names are catalogued: firstly, the official form; secondly,

the geographical feature referred to (town, lake, river, mine, etc.); thirdly, the US state or Canadian province of location; fourthly, in italics, the form or forms used by informants when speaking Finnish.

The author would be grateful for additional information on place-name usage by Finnish North Americans, since the present material is incomplete (this investigation was not foreseen when the material was collected). Information may be sent c/o the Institute of Migration.

Finska krigsbarn – en kvalitativ studie

– *Det var bland det jobbigaste av alltihopa, sedan när man var på plats så var det över.*

– *Vi grät och det var svårt, men mamma tröstade så gott det gick.*

– *Man skulle helst inte åka ensam, man skulle nog följas åt hela familjen.*

– *Jag var för liten för att förstå innebörden, jag visste bara att jag skulle till ett annat land.*

– *Minns inte att det var svårt, jag grät inte.*

– *Vi skulle inte skiljas åt, för det hade mamma sagt, vi skulle följas åt och vara på samma ställe.*

– *I karantänen fick en del barn nya kläder, men jag fick ingenting, det var ytterligare en bitterhet.*

– *Varför slängde dom mina röda hemsstickande strumpor som mamma hade gjort när jag så väl behövde dom.*

– *I början lyssnade jag alltid på radion vad som hände, jag var orolig för dom som var kvar där hemma.*

– *Det var fruktansvärt, jag grät hela första månaden och jag längtade efter mamma.*

Världens största barnflyttning är benämningen på överflyttningen av 70 000 finska barn som kom från Finland till Sverige under krigsåren 1939–45. I det

oerhörda drama som andra världskriget innebar för många av jordens folk är naturligtvis de finska krigsbarnens erfarenheter då de flydde till Sverige en oerhört liten episod, men sett ur vårt perspektiv, det snävare, är denna erfarenhet *en särpräglad erfarenhetsskatt som inte bör gå förlost*. Det är denna både sociala och kulturanthropologiska uppgift jag ålagt mig; att vidareföra erfarenhetsmaterialet utan förvanskning, men också bearbeta det på ett sådant sätt, att min egen tolkningskapacitet ianspråkts.

Ett huvudsyfte med min undersökning har varit att få en uppfattning om huruvida dessa krigsbarnsupplevelser under barndomen har givit upphov till psykologiska effekter i vuxen ålder, hur stor betydelse dessa barndomsupplevelser har för den vuxna individen i dag och jag har valt samtalsmetoden med inslag av projektiva testfrågor.

Ett andra huvudsyfte med min undersökning är också – vid sidan av det psykologisk/kliniska intresset – att bevara fragment av de erfarenheter som de dramatiska och tragiska krigsåren innebar – erfarenheter som, fastän de är svåra och kanske omöjliga att generalisera, ändå har något att säga oss – nu och alltid.

Lillemor Lagnebro, leg. psykolog, doktorand vid institutionen för socialt arbete vid universitetet i Umeå, Sverige.

Teoretiska utgångspunkter

Jag vill ge läsaren möjlighet att något snudda vid en del av mina teoretiska fun-

deringar/diskussioner som jag i min avhandling helt naturligt ger ett bredare perspektiv. Den ständiga svårigheten då man arbetar med ett empiriskt material är att göra detta "teoretiskt meningsfullt" Vad innebär för övrigt detta uttryck "teoretiskt meningsfullt"?

Bland annat är det en fråga om hur man "närmar" den teoretiska analysen till det empiriska materialet och jag tror att detta – om området är mer eller mindre utforskat – sker genom en ständig och nästan omedveten växelverkan. Man bygger gradvis upp det teoretiska perspektivseendet genom att studera det empiriska materialet och man förstår detta material – också gradvis – genom att pröva olika teoretiska begrepp och infallsvinklar.

Det är nästan ogörligt att i efterhand – ja, långt i efterhand – redovisa denna ömtåliga process som ändå är så central i det vetenskapliga arbetet!

För min del har jag så småningom hamnat i den situationen att jag vill kategorisera mitt material i fyra mycket vida och omfattande huvudkategorier. Jag benämner dem här:

- Resan till Sverige
- Vart hör jag?
- Vems barn är jag?
- Hur var barndomen upplevelsemässigt?

De resonemang som ligger bakom detta urval vill jag nu i första hand skissera så här: De finska krigsbarnens problematik är naturligtvis en *separationsproblematik* och en väsentlig förståelse av deras situation i der förgångna – när de var/blev "krigsbarn" – måste komma från de teorier om separationens konsekvenser som är utarbetade inom psykologin. En sådan alldeles oundgänglig bedömning härrör t ex från de erfarenheter rörande separationsförloppet som knyter an till om barnet uppnått s k objektkonstans vid individuations-separationsutvecklingen. Ett an-

nat oundgängligt perspektiv är att se separationen som ett *krisförlopp*. Av speciellt intresse när man ser separationen som ett krisförlopp är den inledande fasen, barnets reaktioner och omvärldens bemötande då separationen drabbar barnet, dess känslor inför det faktiska avskiljandet från föräldern/föräldrarna. Det är nu barnet blivit åtskilt och själva resans händelser – yttre och inre – tydliggör för barnet att dess värld är en annan än hemmets.

Det finns tre mycket viktiga ångestframkallande tillstånd i barndomen; fruktan för *objektförlust* som dock lindras något genom internalisering, men rädslan att förlora objektets kärlek är dock stor. Barnet är känsligt för föräldrarnas gillande respektive ogillande. Många av de finska krigsbarnen fick svåra skuldskänslor då de upplevde föräldrarnas ogillande som ett straff att skicka dem till Sverige. En stor förlust av central betydelse för utvecklingen är t ex att mamman försvinner under en längre period eller avlider eller att barnet läggs in på sjukhus utan att föräldrarna är med, eller som det blev för de finska krigsbarnen, att sändas till ett annat land utan att föräldrarna var med.

En annan viktig del är *karaktärsutvecklingen* och där vet man, att den kan försvåras om barnet utsätts för en ryckig och kastande barndomstid med många vårdnadshavare, okända barnvakter och miljöer, brister i kontinuiteten som hindrar barnet från att ta in och pröva verklighetens gränser.

En tredje viktig del är att barnet är mycket känsligt för *kroppsliga känslöfnimmelser* och barnet reagerar också på den anatomiska skillnaden mellan könen, vilket i förtid skapar kastrationsångest eller penisavund. De finska krigsbarnens separationsreaktioner tog sig för det mesta uttryck i sänkt sinnestämning som ofta kulminerade i förtvivlad gråt eller tyst accepterande där den nya omgivningen uppfat-

tade barnet som anpassat till den nya miljön och den nya situationen.

Frågan *vart hör jag* är en central aspekt av individens identitetsbekräftande och sökande. För att utvecklingens dialektik skall fungera krävs en underliggande fungerande primär relation, vilken ger individen trygghet att "låta sig själv möta världen".

De finska krigsbarnen var med om ett totalt ombyte av sin omvärld, fick inga klara signaler om vilken värld lever jag i, vilken värld är min? Kulturella förändringar kan få dramatiska konsekvenser för identitetsbildningen. Risken för *regression*, tillbakagång i barnets utveckling, en stagnation eller skuld känslor hos barnet är mycket stor. Det är en *emotionell* påfrestning för barnet och jag frågar mig, kan jag 40 år efter dessa händelser mäta teoretiskt vad som har hänt? Ja, jag tror att jag via *identitetsutveckling och individuella aspekter* kan fånga upp det som hände för länge sedan. Mina två huvudfrågor är, i vilket socialt referenssystem hör jag, är jag ett svenskt eller finskt barn; min ambivalens eller tvånivåidentiteten?

Den psykoanalytiska teorin visar en identitetsutveckling från upplevelsen av kroppen på ett mycket tidigt stadium och som är vår första identitet, vidare genom olika åldrarna, där många psykiska processer är involverade, särskilt bl a identifikationen och jagets syntetiska aktivitet. Utvecklingen tar en speciellt fastare form i adolescensen, men sökandet av en identitet slutar inte där, det är en fortlöpande process genom hela livet (Mangs-Martell 1976). Identitet och identifikation har både språkligt och psykologiskt en gemensam rot.

Vems barn var jag?

Vems barn var jag, mina biologiska föräldrars eller fosterföräldrarnas barn? Här

kan barnet uppleva en *objektförlust*, en störning i personlighetsutvecklingen, vilket i sin tur beror på att separationen och individuationen härleder ifrån och är beroende av människans symbiotiska ursprung, dvs symbiosen med en annan människa, modern. *Splitting* är en försvarsmekanism som man ofta finner i närmandefasen när en viss jagutveckling uppnåtts, t ex att den frånvarande modern upplevs som enbart god, medan andra människor upplevs som enbart onda. På så sätt kan barnet förskjuta sina aggressioner till den del av omvärlden som inte är modern och samtidigt överdriva sin kärlek till den frånvarande, efterlängtdade modern; överdialisering. Detta måste härledas till individuella teorier, psykodynamiska teorier med många exempel på psykologiska försvar och olösta problem.

I en normal symbiotisk fas är det väsentligt med moderns tillgänglighet och barnets medfödda förmåga att delta i det symbiotiska förhållandet. Barnet kan då upprätta intrapsykiska förbindelser mellan minnesspåren och behovstillfredsställelsen och bilden av ett mänskligt ansikte. I närmandefasen upplevs modern som en separat individ och barnet återvänder regelmässigt till modern efter sina utflykter. Barnet blir mer och mer medveten om avskildheten och därmed också sårbarheten och negativa reaktioner på korta skilsmässor är vanligt. Det blir svårt att utan svårighet ersätta modern med någon annan vuxen person. De finska krigsbarnen som var mitt upp i sin närmandefas kan ha fått uppenbara svårigheter i sin identitetsutveckling.

Mahler (1984) beskriver ett positivt fynd i främlingsreaktionen som uppstår när barnet upplever andra än modern, nämligen, att jaget är beroende av sensoriska, ja, nästan kognitiva funktioner som innebär mycket mera än ångest. Främlingen väcker förutom ångest även

lindring eller kanske t o m oemotståndlig nyfikenhet. Detta innebär, att nyfikenhet och intresse för det nya och ovanliga har lika mycket del i främlingsreaktionen som ångest och vaksamhet. En del av de finska krigsbarnen har också berättat om spänningen och nyfikenheten inför det okända att få resa till Sverige.

Det är viktigt att barnet accepteras av sin omgivning, något som inte var så lätt alla gånger i de finska krigsbarnens omgivning, det var svårt att hitta en kontinuitet i barnens uppfostran, kanske ibland beroende på ovissheten hur länge vistelsen skulle vara i det nya hemmet, krigshändelser m m som skapade en oro hos många människor. Det är viktigt att försöka förstå, att barn har behov av trygghet och stabila hem- och familjeförhållanden och hur kunde detta ordnas här i Sverige?

I min undersökning har jag funnit skillnader i hur barnen upptogs i det nya hemmet. Barn som blev adopterade blev också älskade för sin egen skull, det fanns kontinuitet och kärlek i deras uppfostran och uppväxt. Barn som kom till barnhem led ofta svårt av både psykisk- och fysisk misshandel, social isolering från det svenska samhället; vid ett barnhem fick de inte ens lära sig ett enda ord svenska. Många av barnen som inte blev adopterade utsattes också för psykisk och fysisk barnmisshandel av sina svenska mödrar likson även en del av barnen som av och till återvände till Finland hade samma upplevelser av sina finska mödrar.

Hur var barndomen upplevelsemässigt?

Utgångspunkten för barnets första moraliska världsuppfattning har som utgångspunkt differentieringen mellan det onda och det goda och omfattar även olika sociala företeelser; kapitalister och arbetare, vita och svarta, tyska och sovjetiska soldater. Dessa grupper indelas enligt principen

”dåliga” och ”goda”. Så småningom upplever barnet ett *självmédvetande* och kommer till *insikt* om sitt eget förhållande i det sociala systemet. Barnet upplever glädje och bekymmer, sorg, raseri, bitterhet och vänder sig till vuxna människor inte enbart på grund av de yttre handlingarna, utan även på grund av inre tillstånd och upplevelser. Barnet behöver ett språk för att kunna verbalisera de inre upplevelserna och meddela dem till vuxna.

Självmédvetandet hos barnet utgörs av barnets självbedömning, d v s kunskapen om sin egenskap och upplevelse och barnet lär sig särskilja den inre verksamheten och de inre upplevelserna från den yttre verkligheten och de yttre relationerna.

Många barn i fosterhem utvecklar en ytanpassning som skiljer sig från barnets djupanpassning, hävdar Anita Cederström och Marie Hessel i en rapport 1980. Ytanpassning kan betraktas som en tillfällig ”lösning” på motstridiga upplevelser och känslor. Barnet skaffar sig ett förhållnings-sätt som är att betrakta som en överlevnadsstrategi, ett destruerad identifikationsmönster.

Det är ju så för oss människor, att hela vår existens är direkt beroende av vår förmåga till anpassning. Vi talar om att förändringar kan vara antingen positiva eller negativa. När det gäller en positiv förändring är det inte alltid en lätt process och när det gäller en negativ förändring — ofrivillig — ex tvångsförflyttning, förlust av anhöriga, ja, då påtvingas individen en svår anpassningsprocess. Detta var ju också vad som skedde med många av de finska krigsbarnen. Anpassningsprocessen är individens försök till konfliktlösning utifrån egna behov och omgivningens krav. Motsättnin-garna mellan individens behov, de inre kraven och omgivningens krav är drivkraften i anpassningsprocessen (Westin 1980).

Föräldrarnas och omgivningens inställning till varandra är avgörande för barnets

utveckling. Om barnet känner av nedvärdering eller fientlighet från någotdera hållet, står det inför slitsamma lojalitetskonflikter. De finska krigsbarnen fick vid många tillfällen ”känna av” att dels var de finnar, dels var de krigsbarn och dels var de inte alltid något efterlängtat barn.

Min undersökning har en alldeles speciell karaktär som begränsar möjligheterna att generalisera till invandrarproblematiken i stort. Då vi diskuterar, i termer av

forskning, politiska strategier o s v, invandrarnas situation i vårt land, gör vi det med utgångspunkten att invandraren är en vuxen människa som beslutat att söka sig hit eller ett barn som följt sina föräldrar till det nya landet. De finska krigsbarnen var emellertid ”barnflyktingar” och deras situation måste tolkas med utgångspunkten att de dels upplevde en separation från föräldrar och anförvanter, dels att de mötte en annan kultur och ett nytt språk.

Bild: Migrationsinstitutets fotosamlingar.

Jag vill framhålla, att flytta barn ifrån sin sociala hemvist, kultur och språk är en mycket olycklig handling. Krigsbarnen själva har efter denna undersökning vid en sammankomst hösten 1989 bestämt hävdad att ”detta var vansinnigt”, ”detta får inte hända igen”.

Ambitionen hos svenska folket att hjälpa sitt broderland Finland var mycket stor, allmänt sas i svensk folkmun att ”Finlands sak är vår”. Det bästa hade varit att försöka hjälpa barnen och deras familjer på olika sätt hemma i Finland, att de aldrig ha-

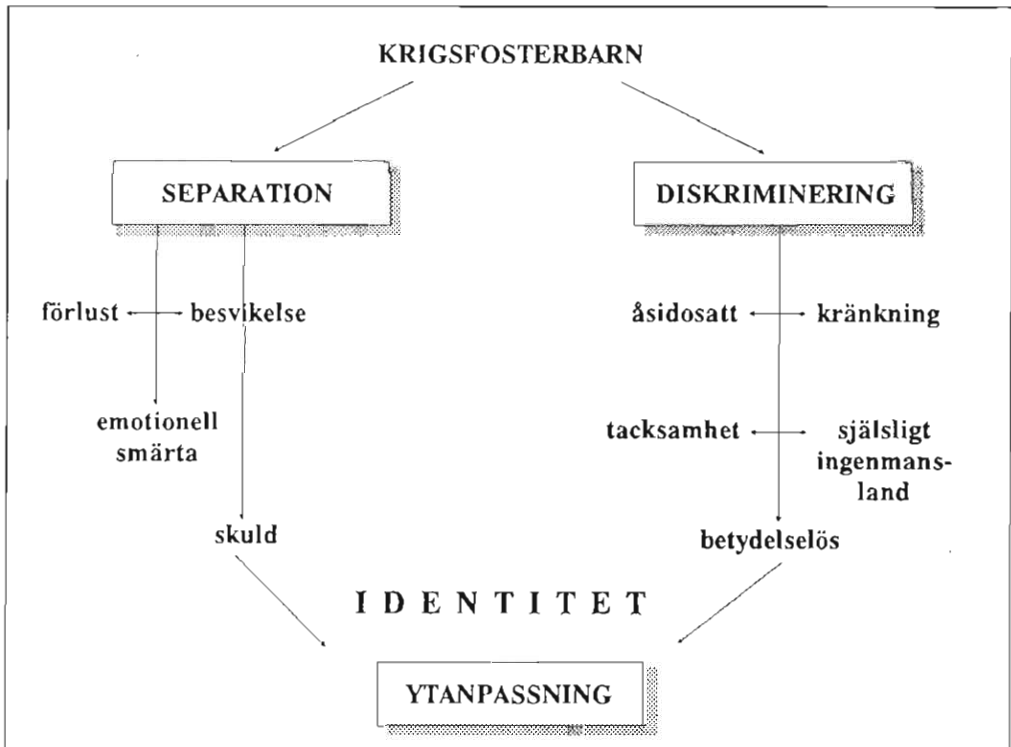
de behövt lämna sina familjer, sin sociala miljö. Även om krig pågår runt omkring, har barnet än dock sina relationer, sin trygghet, sina rötter fast förankrade i sin hemmiljö.

Många av dessa krigsbarn upplever i vuxen ålder separationsångest, patologiskt kontrolleringsångest, språksvårigheter, klugenhet, splittring, emotionella minnesbilder och upplevelser som stör i det vuxna livet, ärrbildningar som aldrig går över. Det finns hos många en ytanpassning, men ej en djupanpassning.

För det finska krigsbarnet existerar en identitetsproblematik där separationsperspektivet och diskrimineringsperspektivet exklusivt finner föga utrymme och detta föranleder mig då att söka finna en dialektisk kompromiss där båda perspektiven utnyttjas via identitetsbegreppet. Jag ser identitetsproblematiken på ett sätt för den vuxne invandraren och på ett annat sätt för det svenska fosterbarnet. Den vuxne invandraren har måhända utvecklat sitt

identitetsbegrepp i vidare perspektiv än vad barnet har utvecklat p g a sin ringa ålder, barnet kanske inte ens har ett eget språk. Förståelsen att individens sociala värld förändras torde finna större utrymme hos den vuxne individen än hos barnet.

Jag vill förtydliga mitt resonemang med denna figur som visar på krigsfosterbarnens upplevelser av separation och diskriminering, den identitetsproblematik som existerar för de barnen.

De finska krigsbarnen representerar en unik händelse i vår kaotiska värld — och de måste förstås på sina egna villkor. Därmed kan man också säga, att mina tolkningar har en begränsad generalitet. Detta är naturligtvis sant — men det är också sant, att det i vår värld finns otaliga barnflyktingar, barn som lever i en extremt utsatt situation och som förlorat sina föräldrar.

Det har om de finska krigsbarnens situation sagts, att "detta får inte hända igen". Det är ett ganska vårdslöst uttalande — vad vet vi om världens framtid. Detta får inte hända igen, nej. Men det *kan* hända igen. De finska krigsbarnen minns erfarenheter som är skrämmande, fascinerande men också viktiga för oss att ta del av för att kunna tolka mötet med barnet i den

mest utsatta av livssituationer – på flykt undan krig och hemsökelse, men utan beskärning av en förälder.

**Summary:
Finnish War-Evacuee Children**

In this article, the author reports on her research on the experiences of Finnish children evacuated to Sweden during the Second World War, emphasizing the significance of this material from both a social perspective and in terms of cultural anthropology.

Childhood experience has a major impact on the psychological development of the adult, and Finnish war evacuee children were child refugees, who had to undergo not only the often harsh experiences of war, but

also separation and isolation from their biological families, confrontation with their foster families of children's homes, and the transfer from one language and culture to another. Reorientation on such a scale can be highly traumatic.

The author emphasizes the differences between the situation of child refugees and the normal patterns of migration, in which immigrants are assumed to be either adults moving of their own free choice or children accompanying their parents. She draws attention to the large-scale worldwide problem of child refugees, and suggests that major insights can be gained from the Finnish war evacuee children's memories of being on the run during war, in quest of a home, without the loving care of a parent.

Lillemor Lagnebros kommande doktorsavhandling har samma titel som denna artikel.

Litteratur

- Holm, N.F.:** Finlands sak var vår, Strängnäs 1968.
Hornberg, E.: Finlands historia, Helsingfors 1963.
Hornberg, E.: Finlands hävder, Helsingfors 1933.
Hydén, L.-Ch.: Sovjetisk barnpsykologi. En antologi. Uddevalla 1982.
Häggström, Brogegår, Rosander: Migrationen Finland-Sverige. Kulturhistoriska undersökningen. Stockholm 1974.
Lange, A., Westin, Ch.: Etnisk diskriminering och social identitet. Stockholm 1981.
Mahler, M.: Barnets psykiska födelse. Symbios och individuation, Uddevalla 1975.
Mangs, K., Martell, B.: 0–20 år enl psykodynamisk teori. 2:a uppl., Studentlitteratur, Lund 1977.
Mead, G.H.: Medvetandet, jaget och samhället från socialbehavioristisk ståndpunkt. Lund 1976.
Persson, A.: Finlands sak var svår. Ordfront. Stockholm 1979.
Tajfel, H.: Social identity and intergroup behaviour. Social Science Information, vol. 13, 1974:2.
Tajfel, H.: Individuals and Groups in Social Psychology. British Journal of Social and Clinical psychology, vol. 18, 1979, p. 183–190.
Trankell, A.: Svenskars fördomar mot invandrare. I: Trankell, A. (ed.), Invandrarproblem. Stockholm 1975.
Westin, C.: Existens och identitet. IMFO-gruppens forskningsrapport 1973. Stockholm.
Westin, C.: Idologi och etnisk oberoende. I: Att leva med mångfalden. (En antologi från Diskrimineringsutredningen.) Stockholm 1981.

Kari Alhonen

Muuttoliikkeet ja niiden konfliktivaikutus Suomen kulttuurissa

Suomessa voi vuonna 2010 olla jo yli 300 000 ulkomaalaista tai heidän jälkeläistään. Nyt heitä on noin 55 000, joista 19 000 on ulkomaiden kansalaisia.

Maaailman 15 miljoonasta pakolaisesta vain 1800 on tullut Suomeen ns. kiintiöpakolaisina. Tänä vuonna heitä otetaan 500 henkeä lisää. Turvapaikkaa pyytävät spontaanipakolaiset ovat vielä oma lukunsa näiden lisäksi. Erityisesti Neuvostoliiton tuleva kehitys saattaa lisätä heidän lukumääränsä moninkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Suomeen tulevien siirtolaisten määrä lisääntyy lähinnä Itä-Euroopan muutosten ja Länsi-Euroopan integraation vuoksi lähivuosina.

Kulttuurikonflikti

Kulttuurikonflikti Suomeen muuttavien ulkomaalaisten ja suomalaisten välillä on sitä todennäköisempi mitä erilaisemmasta kulttuurista muuttajat ovat lähtöisin. Konflikti voi ilmetä diskriminointina, pakosopeuttamisena tai eristämisenä muusta yhteiskunnasta. Voidaan puhua myös kulttuurishokista, vieraan kulttuurin, kielten, tapojen ja uskonnollisten arvojen suoraan tyrmäävästä vaikutuksesta.

YL Kari Alhonen suunnittelee parhaillaan vaitöskirjaa samasta aiheesta.

Kulttuurien erilaisuuden ei kuitenkaan tarvitse olla konfliktia luova tekijä. Pluralistinen yhteiskunta voi ottaa muuttajat vastaan myös antamalla heidän kulttuurinsa elää rinnan tulomaan kulttuurin kanssa. Kulttuurit voivat myös saada vaikutteita toisistaan tämän rinnakkainolon aikana ja sulautua toisiinsa. Kulttuurikonfliktissa on kyse arvoista. Konflikti on erityisen kiivas, jos siihen liittyy uskonnoista lähtöisin olevaa pyhää oikeassaolemisen käsitystä.

Arvokonflikti voi koskea kysymystä siitä, mikä on arvokasta tai se voi olla kiistaa jonkin arvokkaaksi koetun jakamisesta, esim. materiaalisista arvoista tai vaikutusvallasta (Wiberg 1983). Konfliktit voivat olla subjektiivisesti määriteltäviä tavoitekonflikteja tai yhteiskunnan rakenteisiin liittyviä etukonflikteja. Etukonflikteissa on kyse järjestelmän sisään rakennetusta kilpailusta, yhteiskunnan ylläpitämästä eriarvoisuudesta tms. Nämä voidaan ratkaista muuntamalla ne tiedostetuiksi tavoitekonflikteiksi. Konflikteja voidaan myös polarisoida esim. määrittelemällä pääristiriita ja keskittymällä siihen (Wiberg 1983, 224–228).

Nykyajan teollisia yhteiskuntia voidaan tarkastella yhdentymis- tai konfliktinäkökulmista. Ensiksi mainitun mukaan yhteiskunnan päätehtävä on perusaatteittensa ja kulttuurimuotonsa säilyttäminen. Esim. muuttajien uskonnot ja arvot voidaan ko-

kea häiriöksi, joka uhkaa perusarvoja ja koko yhteiskunnan tasapainoa.

Toisen näkökannan mukaan yhteiskunnat ovat konfliktijärjestelmiä, joissa sosiaalinen muutos on normaalitila. Konflikteja voidaan säännellä tiettyjen pelisääntöjen mukaan niin, että ne eivät pääse purkautumaan rajuina koko järjestelmän tuhoavina luokkasotina tms. Kun konflikteja on paljon, samat ihmiset eivät aina ole toisiaan vastaan vaan joskus samalla ja joskus eri puolella. (Wiberg 1983, Dahrendorf 1959, Coser 1956)

Euroopan yhdentyminen ja Suomi

Suomella on ollut vakaa pyrkimys kansainväliseen kaupankäyntiin ja kaupan esteiden poistamiseen ainakin vuodesta 1950.

Euroopan yhteisö syntyi kuuden maan yhteenliittymästä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön, EEC:n ja Euratomin voimien yhdistyessä. Nyt se on kasvanut 12 maata käsittäväksi liittoumaksi, jonka poliittisena päämääränä on eräänlainen Euroopan yhdysvallat. Eftan nykyinen jäsenmäärä on enää 6.

Entistä läheisemmän eurooppalaisen yhteistyön toteuttamiseksi EY ja Eftamaat antoivat ns. Luxemburgin julistuksen vuonna 1984. Tavoitteeksi asetettiin eurooppalaisen talousalueen EES:n (European Economic Space) muodostaminen. Vuonna 1985 EY julkaisi ns. Valkoisen kirjan eli ohjelman sisämarkkinoiden toteuttamiseksi 1992 mennessä. Sen toteutuminen merkitsee tavaroiden, työvoiman ja pääomien vapaata liikkumista. Poliittisen tason yhteistyön kehittämiseksi julkaistiin vuonna 1987 Yhtenäisyysasiakirja.

Noin kolmannes Suomen bruttokansantuotteesta perustuu ulkomaankauppaan. Käytännössä Suomen vilkas ulkomaankauppa merkitsee taloudellisen riippuvuuden lisääntymistä. Suomen kuluttamasta energiasta tuotetaan ulkomailta 70

prosenttia. Riippuvuuden vuoksi Suomen on "kehitettävä" yhteiskuntaansa juuri samojen ehtojen vallitessa kuin muidenkin kehittyneiden länsimaiden eli nojautumalla korkeatasoiseen teknologiaan, tuottavuuden jatkuvaan kasvuun ja lisääntyvään kulutukseen.

Vaihtoehtona voisi periaatteessa olla omavaraistalous, omanlaisen teknologian ja itsenäisten ratkaisujen kehittäminen. Maailmankaupan rakenteen vuoksi Suomi ja muut pitkälle teollistuneet valtiot ovat ainakin ekokatastrofiin asti hyvässä asemassa verrattuna riippuvuutensa vuoksi köyhinä pysyviin kehitysmaihin.

Odotettavissa oleva ihmisten, tavaroiden ja pääomien suurempi liikkuvuus on johtanut mm. uuden lainsäädännön valmisteluun ulkomaalaisten aseman parantamiseksi ja omistusoikeuksien lisäämiseksi (Suomi ja Euroopan talousalue, 1990). Suomella on luonnollisesti jossain määrin muusta Euroopasta poikkeava kulttuuri, mikä johtuu mm. historian erityispiirteistä, tietyistä avaintapahtumista, jotka joka maassa ovat erilaiset. Kuitenkin muiden maiden kokemukset siirtotyöläisistä yms. voivat olla viitteellisesti arvokkaita ennakoitaessa mitä Suomessa tulee tapahtumaan siirtolaisten ja pakolaisten määrän noustessa huomattavaksi.

Keski- ja Etelä-Euroopan maissa on mm. noin 6–7 miljoonaa muslimia seurausena siirtotyöläisten määrän kasvusta. Muiden mukana heistä osa saattaa olla kiinnostunut muutosta Suomeen. Tosin Suomi ei ehkä ole yhtä houkutteleva maa muuttajien kannalta kuin esim. Ruotsi, jossa etniset vähemmistöt jo nyt ovat suurempia.

Myös entiset sosialistiset maat ovat lähentyneet Euroopan Yhteisöä. Tällä seikalla voi olla tulevaisuudessa merkitystä koko maanosan entistä suurempaan yhtenäisyytenä ja kulttuurien sekoittumisena tai rinnakkainolona.

Teollisissa yhteiskunnissa työnjako on eriytyvä ja alati muuttuva. Se edellyttää sosiaalista liikkuvuutta, tietynasteista tasa-arvoisuutta ja jatkuvaa koulutusta. Näin ei ollut maatalousyhteiskunnissa. Niissä yhdenmukaisuuden paineet olivat enemmän paikallisia kuin kansallisia. Teollisessa yhteiskunnassa vaadittavan yhdenmukaisuuden vuoksi valtio ja kulttuuri yhdistyvät siten, että niiden rajat käyvät yhä enemmän päällekkäisiksi. Näin on teollisen yhteiskunnan aika ollut myös kansallisvaltioiden ja nationalismien aikaa. Kielellisille ja etnisille vähemmistöille tämä on merkinnyt sortoa ja hävitystä (Allardt 1988, 20–21).

Uudenaikaisessa kansainvälistyvässä informaatioteknologisessa yhteiskunnassa paineita vastaavasti alkaa olla kansainvälisen tason yhtenäiskulttuurin puolesta. Informaatioteknologinen yhteiskuntamuoto toisaalta myös lisää kulttuurista pluralismia. Tämä on ollut nähtävissä myös Euroopan yhdentymiskehityksessä (Allardt 1988, 21–32).

Muutokset idässä

Stalinin luoma idän suuri imperiumi on hajonnut pienten sosialististen maiden muututtua monipuoluejärjestelmäisiksi. Muutot entisistä sosialistisista maista länteen ovat nyt helpommat käytännössä toteuttaa. Jäljellä imperiumista on vielä tsaarivallan luomus, joka sekin natisee liitoksissaan.

Sosialististen neuvostotasavaltojen liitossa on yhteensä 15 neuvostotasavaltaa, joilla maan perustuslain mukaan on eroamisoikeus liittovaltiosta. Neuvostojen maan perustaja Lenin piti eroamisoikeutta välttämättömänä saadakseen vähemmistökansojen tuen sosialismille (Lenin; Itsemääräämisestä 1959, 311–352). Alunperin hän kuitenkin esitti vaatimuksen kansojen itsemääräämisoikeudesta saadakseen tsaarin Venäjän hajalle.

Lokakuun vallankumouksen jälkeen Neuvosto-Venäjistä eronneet alueet palautettiin nopeasti takaisin muutamaa poikkeusta lukuunottamatta. Näiden vuoro tuli 1940-luvun alussa. Vain Suomi jäi vielä tuolloinkin itsenäiseksi. Eroamisoikeuden mitätöimiseksi käytännössä neuvostojohto on vuosikymmenien ajan järjestellyt väestön pakkosiirtoja ja kannustanut vapaaehtoista muuttotoimintaa saadakseen vähemmistökansojen asuinalueet venäläistymään. Separatismien ehkäisemiseen on tähdännyt myös venäjän kielen suosiminen, perinteisten uskontojen ja kulttuurien hävittäminen marxilais-leniniläisen kulttuurin tieltä ja valtakunnan talouden järjestely ns. sosialistisen työnjaon periaatteen pohjalta siten, että mikään alue ei olisi omavarainen eikä muista riippumaton.

Vastoin kaikkia odotuksia Neuvostoliiton kansat eivät olekaan unohtaneet alkuperäänsä, eivätkä ole myöskään uskonet kertomuksia vapaaehtoisesta liittymisestäään Neuvostoliittoon. Nyt Baltian maat ovat jo julistautuneet itsenäisiksi. Armenia, Gruusia, Moldavia, Azerbaidzhan, Ukraina ja Keski-Aasian tasavallat odottelevat vuoroaan ja katsovat miten Baltian maiden käy. Kremlin sisäinen valtataistelu ja kansan tyytymättömyys demokratian yhä jatkuvaan näennäisyyteen ja talousuudistuksen heikkoihin tuloksiin voivat vielä muuttaa tilanteen entistä pahemmaksi. Jos näin käy, pakolaisten määrät Suomen rajoilla voivat nousta todella suuriksi.

Jo nyt monet vähemmistökansoihin kuuluvat pitävät parempana pyrkiä länteen kuin jäädä epävarman tulevaisuuden ja sotilaallisten yhteenottojen jalkoihin. Totalitaarisessa yhteiskunnassa konfliktitkin ovat totaalisia. Niissä mukana olevat ihmiset ovat kokonaan mukana, koska tappion riski on liian suuri.

Neuvostoliiton 2 miljoonasta juutalaisesta useat tuhannet haluavat länteen Suo-

men kautta. Maan yli 60 000 inkeriläisestä ehkä valtaosa haluaisi ainakin kokeilla Suomessa asumista nyt, kun heidät hyväksyttäisiin tänne paluumuuttajina. Virolaisistakin löytynee tuhansia Suomeen joko töihin tai asumaan haluavia. Venäläisten keskuudessa on uskonsa tai poliittisten mielipiteittensä vuoksi vainottuja sekä puhtaasti taloudellisista syistä lähtövalmiita henkilöitä tuntematon määrä.

Romaniasta on Suomeen jo tullut satoja ihmisiä, etenkin Transilvanian unkarilaisia, hakemaan turvapaikkaa. Heidän vainoaan ei Ceausescun vallan päättymisen vielä lopettanut. Suomi on heille riittävän kaukana, elintaso on korkea ja kansa etäistä sukua.

Länsimaisen kulttuurin rationalismi

Suomen kulttuurille leimalliset ajattelutavat ja aatteet ovat rationalismi, individualismi, luterilaisuus ja ns. länsimaiset arvot, jotka ovat nykyisin amerikkalaisvaiikutteisen maailmanlaajuisen yhtenäiskulttuuriin muovaamia.

Antiikin Kreikasta peräisin oleva rationalistinen ajattelutapa on ollut länsimaiden tieteen ja teknologian edellytyksenä. Tehokkuuden ja hyödyn tavoittelu ovat sille tunnusomaisia piirteitä. Eräs tehokkuuden ja hyödyn tavoittelun ilmentymä on ihmiskunnan kyky tuhota elinympäristönsä ympäristömyrkyillä ja muilla teknologian saavutuksillaan. Saman se voi tehdä myös, ja paljon nopeammin, turvallisuuden takaajakseen kehittämillään joukkotuhoaseilla. Järkevyys tekniikassa on kehittännyt järjenvastaisen lopputuloksen.

Kulttuurikonflikti voi syntyä ajattelutapojen erilaisuudesta. Kyseessä ei ole pelkkä uskontojen yhteentörmäys. Voidaan kysyä miten irratiinaalisiin voimiin ja taikuteen uskova henkilö voi yleensä ymmärtää ratiinaalista kulttuuria ja miten ratiinaalinen kulttuuri voi olla käännyttä-

mättä häntä. Suorituspaaneet, joita pitkälle kehittynyt länsimainen yhteiskunta asettaa, voivat olla liikaa muunlaiseen elämään tottuneille.

Toisaalta voidaan myös kysyä, onko Eurooppa koskaan kääntynyt kristinuskoon laajassa mitassa. Jonkinlaista rajallista kääntymistä tapahtui Frommin mukaan 1300- ja 1700- lukujen välisenä aikana. Ennen sitä ja sen jälkeen on hänen mielestään oikeampaa puhua erään ideologian omaksumisesta ja alistumisesta kirkon vaikutusvaltaan. Euroopan historia on kertomus valloituksista, riistosta, väkivallasta ja alistamisesta. Pakanuuden ajan jäänteinä esim. olympiakisoja vaalitaan kansalliskiihkon merkeissä (Fromm 1977, 164-165).

Neuvostoliitossa ja Euroopan entisissä sosialistisissa maissa dialektisesta ja historiallisesta materialismista on tullut uskonnon korvike sikäli, että uskonnon tavoin sekin pyrkii antamaan kaikenkattavan maailmanselityksen. Sillä on omat ”pyhät kirjoituksensa” ja poliittiseen valtaan yhdistynyt näiden ”oikea” tulkinta. Vähemmistökansojen ja poliittisesti toisinajattelevien vastarinta onkin paljolti nojautunut perinteisiin uskontoihin ja niistä peräisin oleviin arvoihin tehden sikäläisen kulttuurikonfliktin erityisen kiivaaksi.

Neuvostoliitosta ym. Itä-Euroopasta Suomeen muuttavat toisinajattelijat todennäköisesti suhtautuvat uskonasioihin paljon vakavammin kuin suomalaiset keskimäärin eikä Suomen maallistunut kulttuuri ehkä vastaa heidän odotuksiaan. Toisaalta myös ateistisen kasvatuksen saaneet muuttajat saattavat törmätä yhteen Suomen kulttuurin uskonnosta peräisin olevien arvojen kanssa.

Individualismi vs. kollektivismi

Siirtyminen maaseudun paikalliskulttuurista teolliseen organisaatiokulttuuriin

merkitsi myös siirtymää kollektivistisestä elämästä individualistiseen. Muuttoliike kaupunkeihin merkitsi perinteisten siteiden katkeamista. Perheet supistuivat ydinperheiksi. Yhteisön paras ei enää sanellut ihmisten pyrkimyksiä, vaan omat edut. Protestanttisuus painotti myös ihmisen henkilökohtaista vastuuta ja mahdollisuutta itsenäiseen rukoukseen yms. Katolisen kirkon holhoava ote ja papiston korostunut asema välimiehinä menetti merkityksensä.

Individualismilla eri maissa on nähty olevan merkittävä yhteys mm. korkean bruttokansantuotteen kanssa. Teollistuneet länsimaat ovat maailman individualistisimpia maita ja kehitysmaat kollektivistisimpia. Individualismi on myös yhteydessä ammatillisen liikkuvuuden, lehdistön vapauden, uskonnon yksityisyyden, ihmisten sisältäpäin ohjautuvuuden, yksityisten päämäärien, suoritusten painottamisen, itsekkyden, vähäisen kurin, välineellisten ihmissuhteiden ja yhteiskunnan suurten organisaatioiden kanssa (Triandis 1988, 60–90).

Kollektivismissa taas yksilöt ohjautuvat ulkoa päin tai traditiosta käsin, uskonto ja politiikka ovat ryhmäasioita, häpeä tai kasvojen menetys toimii sosiaalisena kontrollina, ihmissuhteet ovat päämäärä itsessään ja tavoitteet ovat ryhmän tavoitteita (Triandis 1988).

Individualismin hintana on yleensä vieraantuminen. Tämä taas voi johtaa kollektivististen joukkoliikkeiden syntyyn. Ne voivat olla esim. kiihkokansallisia tai johtajakeskeisiä liikkeitä kuten fasismi, jonka Fromm on osoittanut olleen reaktiota vieraantumiselle (Fromm 1976). Frommin mukaan vieraantunut ihminen kokee itsensä esineeksi, häneltä puuttuu kyky läheisyyteen ja rakastamiseen. Tämän puutteen vuoksi ihmisen tarve itsensä ylittämiseen panee hänet valitsemaan tuhoamisen ja vihan (Fromm 1971, 40–47).

Frommin mielestä myös yhteiskunta voi olla sairas. Hän päättelee yhteiskunnan sairauden mm. itsemurhien ja murhien määrästä sekä alkoholismien yleisyydestä ja muista joko itsetuhoa tai tuhoa ilmaisevista piirteistä yhteiskunnassa. Näiden tilastojen valossa Suomi ja monet muut ns. hyvinvointivaltiot ovat maailman sairaimpia maita. Ihmisluonnon ja yhteiskunnan vaatimusten ollessa ristiriidassa yhteiskunta on sairas (Fromm 1971, 17–22).

Yhtenäiskulttuurin paineet

Maailman laajuinen yhtenäiskulttuuri on rakentunut korkean teknologian, maailmankaupan ja joukkotiedotusvälineiden varaan. Sen piirissä ovat kaikki teollistuneet länsimaat. Yhtenäiskulttuurista voidaan puhua siinä mielessä, että kehitys kaikissa näissä maissa kulkee eteenpäin teknologian ehdoin. Korkea teknologia tuotannon yleisenä muotona määrää koko kulttuurin. Teknologiaa ei voi enää hylätä, vaan sen tulee kehittyä yhä täydellisemmäksi. Kilpailun ja muiden yhteiskunnallisten lainalaisuuksien vuoksi näin tapahtuu väistämättömästi. Sosialistiset maat eivät ole koskaan muodostaneet todellista negaatiota kapitalismille, koska ne alusta asti tavoittelivat samaa teknologista järjestelmää ja samoja arvoja. Erimielisyys koski lähinnä vain tapoja, miten edetä onnen huipuksi luultuun korkeaan elintasoon.

Yksilotteinen kulttuuri perustuu teknologian ylivaltaan ja tuotteliaisuuteen sekä uusiin tukahduttaviin tarpeisiin. Teknologisen järjen herruus maailmassa merkitsee Marcusen mukaan kritiikin lamaanuttamista siinä määrin, että todelliset vaihtoehdot suljetaan ajattelusta ja kielestä ajattelun välineenä. Marcuse haluaisi yksilotteisen ajattelun tilalle ajattelua, joka perustuu tietoisuuteen tämän maailman tukahduttavasta tuotteliaisuudesta (Marcuse 1969, 200–250).

Suomen kulttuuri on nopeasti muuttumassa. Kansainvälisestä yhtenäiskulttuurista se on saanut uusia sanoja ja käsitteitä. Englannin kieli on erityisesti mainostajien ja koululaitoksen suosiossa. Se onkin tänne leviävän kulttuuri-imperialismin pääkieli, maailman johtavan ja taloudellisesti mahtavimman maan kieli.

Suomen kulttuuri menettää kansainvälisyyden paineissa omailemisuuttaan. Entiset arvot ja normit menettävät merkitystään. Vieraantuneisuus esineellistetyissä ihmissuhteissa ja ostetuissa elämyksissä voittaa alaa. Informaatiotulva pitää ihmiset aloillaan television tms. ääressä ja etäännyttää muista ihmisistä. Se myös antaa sisällön ja arvot elämälle ja ajatuksille. Käyttäytymismallitkin tulevat väkivalta-vihteestä tms.

Totaalinen eläminen maailmanlaajuisen järjestelmän ehdoin yksiuolotteisessa maailmassa, valvottuna nykyajan tehokkailla keinoilla, samaistuneena vallitseviin arvoihin, muodostaa konfliktin perinteisten arvojen kanssa. Järjestelmän puitteissa konflikteja voi olla paljonkin, mutta ne eivät yleensä ole järjestelmää vastaan, vaan noudattavat järjestelmän pelisääntöjä sekä pe-

ruspyrkimystä kilpailuun ja mahdollisimman suuren voiton kahmimiseen itselle.

Stalinin aikainen totalitarismi salaisine poliiseineen jätti vielä sisäisen vapauden, kun se ei pystynyt vakuuttamaan ihmisiä omista arvoistaan eikä valvomaan näiden vilpittömyyttä ajatusten tasolla. Yhtenäiskulttuuri ja kehityskultti puolestaan antavat arvot ja tarpeet, joita ihmiset luulevat todella haluavansa, koska se osaa vanhaa totalitarismia paremmin sulkea vaihtoehdot pois ajattelusta. Se ei tarvitse edes sensuuria, koska se vetoaa ihmisten omaan rationaaliseen ajatteluun yksiuolotteisen maailman puitteissa.

Muuttajien erilaiset arvot ja kilpailu suomalaisten kanssa voivat synnyttää konfliktiasenteita ja konfliktikäyttäytymistä. Kuitenkin ilman näitäkin jatkuvasti muuttuvassa vieraantuneessa konfliktijärjestelmässä maahanmuuttajat voivat helposti joutua syntipukin asemaan henkisen, taloudellisen tai muun pahoinvoinnin vuoksi. Sinänsä muuttajat eivät muodosta yhteiskunnan pääristiriitaa. Syntipukkiajat- telun vuoksi ristiriidat voidaan kuitenkin polarisoida niin, että muuttajien diskriminointi ym. on mahdollista.

Kirjallisuus

Allardt, Erik: Yhteiskuntamuoto ja kansallisvaltio. Teoksessa Allardt, Erik; Hall, Stuart; Wallerstein, Immanuel: Maailmankulttuurin äärellä. Jyväskylä 1988.

Coser, Lewis A.: The Functions of Social Conflict. Glencoe 1956.

Dahrendorf, Ralf: Class and Class Conflict in an Industrial Society. London 1959.

Fromm, Erich: Olla vai omistaa. Rauma 1977.

Fromm, Erich: Pako vapaudesta. Jyväskylä 1976.

Fromm, Erich: Terve yhteiskunta. Rauma 1971.

Lenin, V.I.: Itsemääräämisestä käydyin väittelyn yhteenvedoja.

Lenin, V.I.: Teokset 22. Petroskoi 1959.

Marcuse, Herbert: Yksiuolotteinen ihminen. Tapiola 1969.

Suomi ja Euroopan talousalue. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen suhtautumisesta Länsi-Euroopan yhdyntymiskehitykseen 13.3.1990.

Suomi ja Euroopan talousalue. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen suhtautumisesta Länsi-Euroopan yhdyntymiskehitykseen 13.3.1990.

Triandis, Harry: Collectivism v. Individualism: A reconceptualisation of a basic concept in cross-cultural social psychology. In: Verma, Gajendra K. and Bagley, Cristopher: Cross-Cultural Studies of Personality, Attitudes and Cognition, Hong Kong 1988.

Wiberg, Håkan: Rauhantutkimus ja konfliktiteoria. Helsinki 1983.

Summary of the Annual Report for 1989 of the Institute of Migration

---

The Institute of Migration is Finland's only institution for documentation and research work in the field of international and internal migration. The purpose of the Institute is to collect research material connected with migration, to carry out and to promote research on migration, to publish scholarly studies and to disseminate information about migration-related matters. Furthermore, the tasks of the Institute include collaboration and exchange of information with various institutions, research institutes and organizations active in this area both in Finland and abroad.

One of the main tasks during the past year was the establishment of a Migrants Register. When the Register was at its initial stage Dr Olavi Koivukangas, the Director of the Institute, and the members of the Administrative Board paid a visit to the Emigrantinstitutet, Växjö, Sweden. Representatives of the City of Turku, Finland and the Finnish Tourist Board accompanied by. The purpose of the visit was to learn more about the Register in Växjö which has already been in operation for several years. The visit also gave ideas about the premises and operation in general.

With regard to international collaboration the Institute also hosted a lecture given by the Australian Emeritus Professor Jerzy Zubrzycki on 20 September.

A group consisting of five people from Suomi College, led by the President, Ralph Jalkanen, USA, visited the Institute on 9 October in order to find out more about the activities of the Institute and to discuss the possibility of promoting cooperation.

Documentation, Archives and Library

The Institute of Migration collects and stores archives and museum material relating to international and internal migration. Furthermore, the Institute maintains contact with general archives, various private archives and research institutes and keeps itself up-to-date with migration-related material stored by them.

At the end of 1989 the Archives of the Institute of Migration held 587 collections, most of them donated, and some otherwise acquired.

The photograph collections contained altogether 6685 pictures (an increase of 441 over the previous year's total) and about 600 slides. The catalogued photographs fall into the following national categories: USA 3188, Australia 1240, Sweden 478, South and Central America 447, Canada 382, Africa 137, New Zealand 127, Norway 43, Soviet Union 34, Denmark 19 and other countries 10. In addition, the Archives contain 580 pictures relating to Finland and the activities of the Institute of Migration itself. The pictures form an alphabetically arranged up-to-date card index of identified persons and a reference file based on the respective themes.

The Institute also stores 884 records, mainly old Finnish-American records (84 more than in the previous year). A considerable number of these records have been transferred onto cassettes.

Library

At the end of 1989 the Library of the Institute of Migration contained 5287 titles of

catalogued studies dealing with international or internal migration or other publications. In addition, there are about 150 copies of uncatalogued publications. So far the cataloguing has been done manually in accordance with general library practice. The Library answered numerous inquiries made from home and abroad for works of reference, etc. There was a considerable increase in the information-related and international activities of the Library during the period.

The Library received annual subscriptions to 42 newspapers published by Finnish emigrants in different countries round the world, 29 annual volumes of other periodicals and magazines dealing with international and internal migration and 73 annual volumes of other periodicals.

Further, the Institute also documented Finnish emigration by collecting newspaper clippings concerning this theme. Due to staff shortage this work has been

restricted to the main daily papers, and the material collected is still uncatalogued.

Register of Migrants

In connection with the 350th anniversary of the Delaware settlement celebrated in 1988 the Ministry of Education gave the Institute a grant for setting up a Register of Migrants. The aim of the Register is to promote and maintain links between the new and old home country and to serve research on migration and genealogy.

The setting up of the Register took place during the period of the year. The programs for the data files based on passport registers and passenger lists were made during the first half of the year. The first computing officer started in June and was joined by another in August.

At the end of the year the Register contained 30 000 records. Initially material is being collected from the end of the 19th century up to the 1920's.

The Emigrant Register on computer was started in 1989. Bureau Secretary Matti Kumpulainen collects data of the passport records. (Photo: Institute of Migration, Photographic Collections.)

Research

During 1989 there were six research projects in progress at the Institute of Migration. The research was focused on the following themes:

- language of the Finnish-Australians,
- mobility of labour in the context of societal structural change and internal migration,
- refugees in the Finnish, Swedish and Swiss press in 1918–87 and

- the experiences, adaptation and return willingness of emigrants from Turku

During the course of 1989 a study on the return migration of Finnish-born elderly people in Sweden was initiated. The Institute also received as a visiting research worker a second-generation Finnish-German student, whose studies concerned the experiences of the Finns in America.

The Institute also followed the research done elsewhere by collecting information about it for its research register.

The Council of the Institute of Migration, led by Chancellor Olavi Granö, had an annual meeting in November 1989. (Photo: Institute of Migration, Photographic Collections.)

Exhibitions

During 1989 the Institute continued with the tours of the 350th anniversary of the Delaware settlement. This was carried out in co-operation with the League of Finnish-American Societies. The exhibition was mounted in six towns. In addition, the "Finns in Australia" exhibition was sent on tour in collaboration with the League of Finnish-Australian Societies to four towns.

The exhibition displayed in the Institute's own premises was visited by 20 groups and several private persons, altogether about 1 000 visitors.

Seminars and Conferences

The 350th anniversary of the Finnish Delaware settlement and the Bicentennial of the European settlement in Australia were celebrated in 1988. The Institute of

Migration organized on 21 April 1989 the international conference "Delaware 350 and Australia 200: Retrospect and Future in Research". The lecturers on the conference came from Finland, Sweden, USA and Australia, the total number of participants being 45.

The conference's aim was to discuss the events of the festival year and sum up the experiences. Similarly it was discussed what kind of new challenges the memorial year had brought to light, above all for the migration research. It was concluded that there still exist unexamined areas concerning the Delaware settlement and emigration to Australia; especially an up-to-date bibliography of respective literature and archives is urgently needed. The papers of the conference were published in *Siirtolaisuus-Migration* No 2/1989.

Publications

1989 saw the publication of a book by Jouni Korkiasaari, "Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään." (Finns Abroad. Finnish Emigration and Finns Abroad through Ages). Institute of Migration, Turku 1989, 170 p.

Four numbers of the periodical *Siirtolaisuus-Migration* were published containing altogether 168 pages. The edition was 1 600 copies per issue, of which 600 went abroad.

The Kaarle Hjalmar Lehtinen Fund

Nine migration research workers were awarded scholarships from the Kaarle Hjalmar Lehtinen Fund during the year 1989, a total of 40 000 FIM. Further, the Administrative Board of the Institute gave 6 000 marks as an advance subsidy mainly

for the printing costs of the history of the Finns in Colorado. The Fund also subsidized the Proceedings of Finn Forum 1984 with 10 000 marks. The total sum of the balance Sheet for 1989 amounted to 916 575,38 FIM.

Premises

The Institute of Migration operates on premises (451 m²) rented from the City of Turku. These premises were expanded by 110 m² during the year.

The extra floorspace is reserved primarily for the use of the Migrants Register; it comprises four work rooms and a hall for exhibitions. The negotiations with the City of Turku resulted in an agreement on an expansion of the exhibition hall in 1990. This will give the new hall with office rooms a total area of 230 m².

Finances

The Institute of Migration operated on the basis of funding from the Ministry of Education. Besides this the Ministry gave the Institute a grant for the founding costs of the Migrants Register. The City of Turku also granted as in the previous years a rent subsidy.

From the Ministry of Labour the Institute received for the purpose of employing relief staff. In addition, funds were received for various research projects from the Ministry of Labour, Ministry of the Interior, the City of Turku and from the Regional Planning Association of Varsinais-Suomi. In 1989 two research projects funded by the Academy of Finland were in progress.

The accounts of the Institute of Migration showed a balance at the turn of the year of 1 572 111,60 FIM.

Hämmennystä siirtolaisuusrintamalla

Maamme lienee Euroopan viimeisin markkinatalousmaa, jolla ei ole suurta siirtolaisvähemmistöä. Tässä suhteessa on odotettavissa selvä muutos. Lisääntyvään maahanmuuttoon on useita syitä. Ehkä tärkein on maassamme vallitseva ja jatkuvasti paheneva työvoimapula. Sen suuruudeksi arviodaan tällä hetkellä noin 50 000 henkeä. Tilannetta ei suinkaan helppota se, että esimerkiksi 1990-luvulla kuntiin on suunnitteilla noin 400 000 uutta työpaikkaa, lähinnä sosiaali- ja terveydenhuollon sektorille.

Työvoimapulasta johtuen maahanmuutto on saanut piirteitä, jotka osoittavat tilanteen olevan karkaamassa viranomaisien hallinnasta. Maassamme oleskelee suurehko määrä virolaisia, virallisesti harjoittelijoina, monet käytännössä työntekijöinä. Erikseen ovat sitten turistiviisumilla tänne tulleet, jotka varsinkin kesäisin koettavat hankkia länsivaluutta mahdollisuuksiensa mukaan.

Tasavallan presidentin huhtikuinen inkeriläislausunto on monimutkaistanut maahanmuuttotilannetta entisestään. Presidentti Koiviston mukaan inkeriläisiä on pidettävä paluumuuttajina. Kuten tunnetua, periytyy inkeriläisyys vuonna 1617 solmittuun Stolbovan rauhaan. Tuolloin maastamme siirtyi kymmeniätuhansia ihmisiä luterilaisuuden etuvartioksi Ruotsin saamalle uudelle alueelle.

Noista päivistä lähtien Suomesta on muuttanut siirtolaisina eri maihin yli mil-

joona henkeä. Inkeriläisyyteen verrattuna varsin nuorta suomalaisasutusta on Pohjois-Norjassa, Pohjois-Amerikassa ja Ruotsissa. Mikäli maamme viranomaiset antavat inkeriläisille erityisaseman paluumuuttajina, tehdään tässä suhteessa vääräyttyä esimerkiksi kveeneille, amerikkalais-suomalaisille tai vaikkapa ruotsinsuomalaisille.

Kaiken kaikkiaan inkeriläisiin liittyvät kysymykset ovat monimutkaisia. Kukaan ei kiistä tämän kansanosan kärsimyksiä ja menetyksiä. Inkeriläiset ansaitsevat kaiken myötätuntomme ja tukemme. Siitä huolimatta siirtolaisuusasioissa olisi pysyttävä johdonmukaisena. Siirtolaisuusasiain neuvottelukunta on julkaissut useita komiteamietintöjä, mm. vuonna 1986 valmistunut *Paluumuuton esteet* on ansiokas omalla alallaan. Mielenkiintoista suomalaisessa maahanmuuttopolitiikassa on se, että presidentti yhdellä haastattelulausunnollaan saa enemmän aikaan kuin komitea mietinnöllään.

Terveisiä Tallinnasta

Olin toukokuun lopulla Tallinnan kaupunginhallituksen kutsumana esitelmöimässä Viron ja Suomen välisestä muuttoliikkeestä. Kuten jo edellä totesin, on Viirosta jo nyt maahanmuuttoa Suomeen. Mikäli muutto vapautuu tulevaisuudessa, on oletettavaa, että eteläisestä naapuristamme suuntautuu varsin voimakas muuttopaine tänne. Esi-

merkiksi palkkaerot Suomen ja Viron välillä ovat monikymmenkertaiset. Kun Pohjois-Suomesta 1960-luvulla oli suuri joukkomuutto Ruotsiin, oli maidemme välinen palkkaero Ruotsin hyväksi noin kaksinkertainen. Siitä huolimatta Ruotsia pidettiin kultamaana.

Virosta Suomeen suuntautuvasta mahdollisesta joukkomuutosta on ainakin kolme seurausta: ensinnäkin työvoimapulamme helpottuu. Toiseksi Viro menettää nuoria ikäluokkia, jotka se tarvitsisi itsekin oman väestöllisen ja taloudellisen tulevaisuutensa turvaamiseksi. Kolmas seuraus on lähinnä hypoteettinen, mutta täysin mahdollinen. Sen mukaisesti Suomeen muuttavan virolaisen työpaikka Virossa täyttyy jollain muulla Neuvostoliiton kansallisuuden edustajalla. Tällöin Viron väestötilanne kärjistyy edelleen. Olen aikaisemminkin todennut, että maamme olisi tunnettava vastuunsa Virosta. Miten tämä voi tapahtua ilman että virolaisilta evätään demokratiaan kuuluva vapaa muutto-oikeus, onkin tuhannen taalan kysymys.

Lopuksi

Siirtolaisuusinstituutin tutkimustoiminta on tällä hetkellä murrosvaiheessa. Hannele Hentula sai australiansuomalaisten kieleen liittyvän tutkimuksensa valmiiksi. Hannele ottaa etäisyyttä menneeseen ja muuttaa miehensä Gunnarin kera Uruguayn kehitysyhteistöihin.

Merja Pitkäranta on vuorostaan saanut valmiiksi Turun kaupunkia koskevan paluumuuttotutkimuksensa. Hanke on lajissaan viimeinen, sillä näillä näkymin Turun ja sen ympäristön muuttoprosessit on selvitetty varsin perusteellisesti Siirtolaisuusinstituutissa valmistuneiden raporttien avulla.

Kolmas valmistunut raportti on Kimmo Koirasen ja Taisto Hujasen (Tampereen yliopisto) yhteisjulkaisu. Tutkijat ovat selvittäneet siirtolaisuutta koskevaa lehdistökirjoittelua maamme sanomalehdistössä.

Tutkimussaralla toki tapahtuu koko ajan muutakin. Siirtolaisuusinstituutti järjestää syksyllä kaksi huomattavaa tutkimuskonferenssia. Pohjoismaisten muuttoliiketutkijoiden seminaari järjestetään Hanasaassa ensi lokakuussa yhteistyössä työministeriön kanssa. Sen sijaan marraskuussa pidettävä IV muuttoliikesymposium on täysin omaa tuotetta. Kaikki asiasta kiinnostuneet, ottakaapa yhteyttä instituutin toimistoon.

Itse siirryn syksyllä Turun yliopistoon opetustehtäviin. Siirtolaisuustutkimuksessa tunnetaan hyvin termi ”juurille palaaminen”. Onko tämä sitä, sen aika näyttää. Nyt on virkavapautta anottu ja saatu vuodeksi. Omasta puolestani toivotan kaikille hyvää kesää.

Ismo Söderling

Research Note

The purpose of this Research Note is to clarify certain misconceptions contained in the paper by Peter V. Krats entitled "Limited Loyalties: The Sudbury, Canada Finns and Their Institutions 1887-1935", published in *Finns in North America* ¹). I read Peter Krats' paper with interest since I also have done extensive research on Finnish Canadians in the Sudbury area. Mr. Krats has commented negatively and, I believe, unfairly on two earlier studies I have written on Sudbury Finns; a 1973 master's thesis in political history on the political and social history of Sudbury Finns²) and a 1976 licentiate dissertation in political science on the political behaviour of Canadian Finns in the Sudbury area³).

Mr. Krats states (p. 200; footnote 32) that the conclusions on the political behaviour of Canadian Finns contained in my licentiate thesis are based on "dubious statistical methods and assumptions". Mr. Krats advises that he himself relied on "impressionistic sources" such as newspaper accounts of the time to "reinforce an image of a more balanced voting breakdown".

I believe that my licentiate thesis of 1976 was clear regarding both my methodology and results. My study examined census tracts and voters' lists for Canadian general elections and identified certain rural polling divisions in the Sudbury area that had a substantial Finnish population. (The rural polling divisions that I identified seem to correspond with the Finnish areas identified by Mr. Krats in his later study for the time periods in which our studies overlap.) I then examined the political party breakdown of these polling divisions over twelve consecutive general elections covering the period 1935 to 1972 using official published election data. I did not apply any unique statistical method but simply cited what is a part of the public record.

My study also used a survey of Finnish Canadian voters selected from voters' lists for the constituencies of Sudbury and Nickel Belt that I conducted after the 1972 Canadian General Election and an analysis of a 1965 survey of Sudbury voters conducted by a political science professor at Laurentian University of Sudbury.

So what results did I derive using this "dubious" methodology? Based on a time series analysis of the twelve Canadian elections and the two surveys cited, my overall conclusion was that, while originally some Finns, notably in rural areas, demonstrated signs of deviancy to the re-

gional political norm by support for the Communist Party of Canada, they gradually moved into the political mainstream the longer they lived in Canada. There have been countless studies which report on this kind of evolution in voting behaviour among immigrant groups in both the United States and Canada.

Many political scientists in the United States, Canada and Europe have used — and continue to use — this methodology. For example, both members of my licentiate examination board, Pertti Pesonen, then Chairman of the Political Science Department of the University of Helsinki, and Tuomo Martikainen, the present Chairman, are experts on this methodology and both continue to publish studies based on this kind of political analysis.

I do not know of any political scientist who relies exclusively on newspaper accounts of the time to obtain a "balanced" coverage of voting behaviour as Mr. Krats has done. In fact, when one looks at the media coverage of recent Canadian general elections, every major newspaper relies on polling as its main source of objective information. While the newspaper reporters of today are better educated than those of the 1920's and 1930's, no major newspaper would rely primarily on the "impressions" of its reporters and columnists over hard data acquired by means of a scientifically objective survey.

On page 193, Mr. Krats seems to take me to task. First he states that I have gone "so far" in my political history thesis as to suggest that Sudbury was the centre for much of the political activity which caused the Finnish Canadian population to divide into two opposing factions. He then goes on to say that an analysis of the **actual** activities of the organizations, and the popular reactions to the same, suggests that the role of ideology has been overstated and the Finnish support was closely tied to the degree to which institutions could provide **real** services (Krats' emphasis).

The juxtaposition of his two statements seems to indicate that my research does not fully appreciate the very real services provided by local Finnish institutions (while that of Mr. Krats, presumably, does). This has never been the case.

While it was not the central theme of either of my studies, both dealt extensively with the activities of the Finnish community in the Sudbury area pointing out: (1) a need for creating a social life in the Finnish language for immigrants with little

or no formal education and already of working age; (2) the reliance of pre-1930 Finnish immigrants on the services provided by relatives and other organizations within one's group since those of government were inadequate; and (3) that, while the Finnish Organization of Canada was harassed by the authorities for its political activities, the services it provided to its members were concrete ones and earned the deep-felt loyalties of its supporters. These studies particularly note the close contact between the leaders and membership at large among Finnish social organizations in the Sudbury area.

These observations have also been reiterated in publications of mine such as my paper on the political behaviour of Sudbury Finns published in *Finnish Diaspora I*⁴⁾ and the entry on Finns that I wrote for *The Canadian Encyclopedia*⁵⁾. The point is that I fully agree with the statement that the support by Finns for their institutions was tied to the real services they provided. This should not be surprising since I have been writing on this same theme for quite some time.

In the introduction to my 1973 master's thesis, I stated that my study was not intended to be definitive and expressed the hope that someone in the future would write a more comprehensive history of the Finnish experience in the Sudbury area. Despite certain disagreements, I do feel that Peter Krats has presented a good paper overall

which, especially for the the period up to 1935, represents a significant step toward such a history.

Notes

- 1 Michael G. Karni, Olavi Koivukangas and Edward W. Laine (eds.): *Finns in North America. Proceedings of Finn Forum III, 5–8 September 1984, Turku, Finland. Migration Studies C 9.* Institute of Migration, Turku, 1988.
- 2 L. Sillanpää: *A Political and Social History of Canadians of Finnish Descent in the District of Sudbury.* Master's thesis on Political History, University of Helsinki, 1973.
- 3 L. Sillanpää: *The Political Behaviour of Canadian of Finnish Descent in the District of Sudbury.* Licentiate Thesis in Political Science, University of Helsinki, 1976.
- 4 L. Sillanpää: *The Voting Behaviour of Finns in the Sudbury Area.* In: *Finnish Diaspora I*, Toronto: MHSO, 1981.
- 5 L. Sillanpää: *Finns.* In: *The Canadian Encyclopedia*, 1985, 1988.

Lennard Sillanpää
Department of Political Science
University of Helsinki

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahaston apurahat 1990

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastolle saapui määräaikaan mennessä yhteensä 27 hakemusta. Siirtolaisuusinstituutin hallitus myönsi kokouksessaan 9.5.1990 seuraavat apurahat:

<i>Anttonen, Marjut</i>	Pohjois-Norjan suomalaissiirtolaisten kulttuurinen sopeutuminen ja etninen identiteetti	5 000,-
<i>Copeland, William</i>	Floridan suomalaisten siirtokuntien historia. Osa I: 1880–1941	4 000,-
<i>Grönlund, Rainer</i>	Ruotsinsuomalaisten eläkeläisten paluumuutto	5 000,-
<i>Kalhama, Maija-Liisa</i>	Suomalaisen siirtolaisuuden muistomerkit	4 000,-
<i>Katisko, Marja</i>	Kanadansuomalaiset vanhukset	2 000,-
<i>Kosonen, Liisa</i>	Pakolaisoppilaiden koulunkäynti, sopeutuminen ja mielenterveys Suomessa	4 000,-
<i>Kuparinen, Eero</i>	Pohjoismainen siirtolaisuus Etelä-Afrikkaan v. 1815–1914; painatuskuluihin	5 000,-
<i>Lehto, Manja</i>	Ingermanländska: dialektbevarande och dialektförändring i fyra olika länder	2 000,-
<i>Paso, Eija</i>	Kanadansuomalaisten suomen kieli	3 000,-
<i>Rinta, Ray</i>	British Columbian suomalaisten historia	2 000,-
<i>Räty, Veli-Pekka</i>	Australiansuomalaiset nykyisin	4 000,-
<i>Takasu, Sylvi</i>	Suomalaisten sopeutuminen Japaniin	1 500,-
<i>Tamminen, Toivo</i>	Amerikansuomalaisten musiikkielämä	2 500,-
<hr/>		Yhteensä 44 000,-

MAASSAMUUTTO JA YHDENTYVÄ EUROOPPA
4. maassamuuttosymposium
19.–21.11.1990, Turku

Maanantai 19.11.

- 10.00 Ilmoittautuminen alkaa
 13.00 **Symposiumin avaus**
Seutukaavajohtaja Raimo Narjus
 13.15 **Valtiovallan tervehdys**
Eduskunnan puhemies Kalevi Sorsa
 13.45 **Euroopan yhdentymisen alue- ja väestörakenteelliset haasteet pienille valtioille**
Professori Michel Poulain, Louvain, Belgia (In English)
 14.30 **Kahvi**
 15.00 **Työvoiman liikkuvuus ja Euroopan yhentyminen**
Dr. Anders Rosdahl, Copenhagen (in English)
 15.30 **Pystyykö Suomi vastaamaan yhentyvän Euroopan asettamiin alue- ja väestöpoliittisiin haasteisiin?**
Dosentti Paavo Okko
 16.00 **Maassamuuton ja maastamuuton seuraukset yhentyvässä Euroopassa**
Apul.prof. Tom Sandlund
 16.30 **Keskustelu**
 17.00 **Työryhmien järjestäytyminen**
 17.30 **Päivällinen**
 19.00 **Vastaanotto:** Eurooppa-Instituutti, Turku
 20.30 Vapaamuotoinen ohjelma: lenkki + sauna, illanvietto Hotelli Rantasipi Ikituurlissa

Tiistai 20.11.

- 08.30 **Poster-näyttely.** Tutkijat esittelevät lyhyesti hankkeitaan ja tuloksiaan hotellin aulassa. Samassa yhteydessä pidetään maassamuuttoa kuvaava näyttely.
 09.30 **Suomessa vuosina 1975-1990 tapahtuneet muuttoliikkeilmiöt ja tutkimustilanne**
Johtaja Olavi Koivukangas
 10.00 **Maassamuutto ja rakennemuutos – Suomi ja muu Pohjola**
Tutkija Jouni Korkiasaari
 10.30 **Kahvi**
 11.00 **Suomen aluerakennevaihtoehdot ja Euroopan yhentyminen**
Osastopäällikkö Erkki Laatto
 11.30 **Suomen työpaikkojen alueittainen kehitys ja Euroopan yhentyminen**
Kansliapäällikkö Pertti Sorsa
 12.00 **Komentointi ja keskustelu**
Kansanedustaja Osmo Soininvaara; YTT Pertti Rannikko, Joensuun yliopisto
 12.45 **Lounas**
 14.00 **Suomalainen identiteetti ja Euroopan yhentyminen**
Kirjailija Johannes Salminen
 14.30 **Metsäsuomalaiset ja Euroopan yhentyminen – häviävätkö kylät ja maaseutukulttuuri muutoksen myllerryksessä?**
Tohtori Ismo Söderling
 15.00 **Keskustelu**
 15.15 **Kahvi**
 15.45 **Työryhmätyöskentely jatkuu**
 18.00 **Päivällinen**
 20.00 **Vastaanotto Siirtolaisuusinstituutissa**

Keskiviikko 21.11.

- 08.30 **Euroopan integroitumisen vaikutukset kansallisiin kehitysmahdollisuuksiin**
Dosentti Esko Antola
- 09.00 **Euroopan integraatio – uhka suomalaisuudelle?**
Kirjailija Jouko Tyyri
- 09.30 **Kommentointi ja keskustelu**
Dosentti Martti Häikiö
- 10.15 **Kahvi**
- 10.45 **Työryhmätyöskentely jatkuu**
- 12.00 **Lounas**
- 13.00 **Työryhmäraporttien esittely, á 10 min.**
- 14.30 **Työryhmäraporttien yhteenveto, katse tulevaisuuteen ja päätöskeskustelu**
- 14.50 **Päätössanat**
Kansleri Olavi Granö

Työryhmät:

- Euroopan integraation heijastukset muuttoliikkeeseen.**
Koordinaattori: apulaisprofessori Tom Sandlund. Työryhmäalustaja: Erikoissuunnittelija Ilkka Mella, sisäasiainministeriö.
- Väestön demografinen kehitys ja maassamuutto.**
Koordinaattori: toimistopäällikkö Mauri Nieminen. Työryhmäalustaja: professori Tapani Valkonen.
- Muuttoliike ja alueellinen erilaistuneisuus 1990-luvulla.**
Koordinaattori: seutukaavajohtaja Raimo Narjus. Työryhmäalustaja: tutkija Markku Roto.
- Muutto, pendlaus, etätyöskentely tulevaisuuden liikkumisvaihtoehtoina.**
Koordinaattori: tohtori Erkki Tervämäki. Työryhmäalustaja: yli-insinööri Pentti Lehtonen.
- Muuttoliiketutkimus – uutta tietoa vai vanhan toistoa.**
Koordinaattori: tohtori Ismo Söderling. Työryhmäalustaja: professori Mikko A. Salo.
- Väki vähenee. Mistä tulevaisuuden työvoima?**
Koordinaattori: tutkija Jouni Korklasaari. Työryhmäalustaja: tohtori Hannu Katajamäki. Kommentaattoreina SAK:n ja STK:n edustajat: SAK/toimitsija Eero Heinäluoma, STK/Jaakko Koskimies.
- Miten Suomen yhteiskuntapoliittisessa päätöksenteossa on varauduttava Euroopan integraatioon?**
Koordinaattori: johtaja Olavi Koivukangas. Työryhmäalustaja: avoin.
- European Integration and (Labour Force) Migration.**
Coordinator: Bureau Chief Ilse Koli. (Tämän kansainvälisen työryhmän teemat ja tavoitteet työestetään yhdessä työministeriön edustajien kanssa.)

Osanottajilla on mahdollisuus esittää ns. spontaani paperi valitsemassaan työryhmässä. Samoin symposiumin yhteydessä järjestettävä tutkimushankkeiden ja -tulosten posternäyttely on avoin. Tiedustelut ja ennakkoilmoittautumiset voi osoittaa:

Siirtolaisuusinstituutti/
Tutkimussihteeri
Piispankatu 3, 20500 Turku
Puh. 921-313 915.

Mr and Mrs John G. Weinmann visited the Institute of Migration in January 1990 while making an official visit to Turku. (Photo: Olavi Koivukangas, Institute of Migration, Photographic Collections.)

The unveiling of Herman Spöring monument took place in Turku in May 12, 1990. Mr John McArthur, Ambassador of New Zealand (Moscow) addresses the audience. Left of him Dr Olavi Koivukangas, right Chancellor Olavi Granö from the University of Turku. (Photo: Pirjo Koivukangas, Institute of Migration, Photographic Collections.)

Olli Kultalahti, Yhteiskunta ja alue. Tampere 1988. 185 s.

Yhteiskunta ja alue on teos, joka johdattelee lukijansa aluetieteen ja aluetta koskevan tutkimuksen perusteisiin. Kirjoittajan tavoitteena on saattaa lukija ymmärtämään miten alueelliset tekijät vaikuttavat ihmisen, ryhmän, organisaation ja koko yhteiskunnan toimintaan. Samalla teoksessa tarkastellaan hallinnon toimivuutta eri tasoilla, taloudellista kasvua sekä ihmisten hyvinvointia.

Kirja jakaantuu kolmeen pääaiheeseen. Kahdessa ensimmäisessä luvussa selvitetään aluerakenteen olemusta ja muodostumista, kolmannessa luvussa kaupungistumiskehitystä sekä viimeisessä luvussa alueellisten ongelmien syntyä ja niiden lievittämistä.

Tekijä näkee aluerakenteen yhteiskuntakehityksen osana. Tärkein aluerakenteen kehitysprosessista on kaupungistuminen, joka sisältää luonnollisesti lukuisia osaprosesseja kuten teollistumisen ja elinkeinorakenteen muutoksen, teknologisen kehityksen, väestön ja alueellisen kehittymisen jne. Saadakseen aluerakenteeseen ja sen muutokseen liittyvät tekijät kartoitetuksi, tekijä on joutunut suorittamaan varsin monipuolisen ja laajan yhteiskuntapoliittisen tarkastelun. Tässä suhteessa kirjoittaja on onnistunut hyvin. Varsinkin kirjan demografinen osuus muuttoliikkeen, syntyvyyden ja kuolevuuden yhteyksistä aluerakenteeseen on toimiva. Tältä osin myös tekstin visuaalisointi on parhaimmillaan; kartat ja graafiset esitykset antavat hyvää lisäinformaatiota tarkasteltavasta asiasta.

Tekijä on omissa arvioissaan varsin pidättyväinen, mieluummin hän pysyy taustalla ärsykeitä muodostavana tiedonjakajana. Tässä suhteessa erityisesti luvussa neljä (Alueelliset ongelmat) kirjoittajan oma panos olisi voinut olla selvempi: kirjahan on tarkoitettu myös itseopiskelijoille, joiden mahdollisuudet ylimääräisten kysymysten tekemiseen (vrt. luentojen jälkeiset tilaisuudet opiskelijoilla) ovat rajalliset. Kyseisessä luvussa kirjoittaja tarkastelee mm. kunnan osa-alueiden sisäisiä kehitysongelmia. Hän toteaa mm. että "kunnan osa-alueellakin saattaa aluerakenteen epätasainen **kehitys** johtaa ongelmiin. Kaupungeissa **muodostuu** slummialueita, joilla epäsosiaaliset käyttäytymistavat ja rikollisuus lisääntyvät, asuminen taso on heikko ja erilaisten palvelusten saaminen on vaikeaa" (vahvennuksat tämän kirjoittajan). Tekijä pohtii varsin perusteellisesti, miksi aluerakenteen osat edellä kuvatulla tavalla kehittyvät epätasaisesti. Hän esittää tähän yhdeksän

syytä, mutta jättää mielestäni erään tärkeimmistä pois. On ilmeistä, että kaupunkirakenteen huono suunnittelu on keskeinen tekijä alueellisten ongelmien esiintymiselle. Suomessa on rakennuspolitiikassa päädytty alueelliseen segregointiin, esimerkiksi lähiöt ovat eritasoisia ja vielä lähiöiden sisälläkin on eritasoisia "kulmakuntia" (vrt. Runosmäki Turussa, Hervanta Tampereella). Alueellisten kehitysongelmien pohtiminen heikon suunnittelun, kuntien kaavoitusongelmien ja pankkien maakauppojen kautta olisi antanut hieman elävyyttä tekstille.

Kokonaisuutena ottaen kirja on tasapainoinen ja monipuolinen yhteiskunnan ja alueen välistä suhdetta tarkasteleva oppikirja. Muuttoliiketutkijalle teos on tärkeä, sillä se antaa hyvää perustietoa muuton ja alueen välisistä yhteyksistä. Muuttoliiketutkijoita on usein, ja varsin oikeutetusti, moitittu liian yksilöpainotteisesta tutkimusnäkökulmasta (kuka muuttaa, miksi muuttaa, minne muuttaa jne.). Kultalahden teos luo hyvät edellytykset näkökulman laajentamiselle ja syventämiselle.

Ismo Söderling

Tomas Hammar, Democracy and the Nation State; Aliens, Denizens and Citizens in a World of International Migration. Research in Ethnic Relations Series, Worcester 1990, 226 p.

Professor Tomas Hammar, Director of the Centre for Research in International Migration and Ethnic Relations, Stockholm University, examines in this book the challenge of large scale international migration bringing millions of permanent alien residents to industrialised states of Western Europe and North America.

One major cause of international migration has been economic inequality between countries. Almost everywhere family reunion is granted, at least after several years of stay. In Western countries, immigration is also granted to political refugees, even if the control has become more and more restrictive.

A central concept of the book is "the status of Denizen". In the British administration there was a process called "denization" by which an alien could acquire some of the rights of a natural born

subject. By denization a foreign born person obtained *ex donatio regis* – a letter patent to make him a British subject. A certificated denizen found himself in a kind of middle state between an alien and a natural born subject.

In the process of Immigration Hammar sees three entrance gates: (1) immigration regulation or the outer circle; (2) control of domicile and residential status; and (3) naturalization. In other words, through the first gate go foreign citizens on temporary work or visit, the second circle represents denizens with full residential rights while the largest inner area represents all the citizens of the country.

The development of large permanent foreign populations was not foreseen in the 1960's when labour recruitment began. In the 1980's a major change took place in the legal residence status of foreign citizens. Illegal foreign workers were offered the opportunity to make their status legal through regularization, eg. in France. Also in the Federal Republic of Germany and in Switzerland permanent residents permits were issued to 60–80 per cent of the foreign population, mainly because of they had already spent more than 10 years in the country. Consequently the size of the denizen population in Europe has increased immensely. Of the estimated 12 million foreign citizens residing in Western Europe more than half, not including Britain, are denizens.

Being myself a historian I found Hammar's historical perspective most interesting and useful. The author finds four periods in international migration:

1. Free Immigration and large emigration	1860–1914
2. Immigration regulation and aliens control	1914–1945
3. Liberal immigration	1954–1974
4. Strict Immigration regulation	1974–

The author considers that by the 1990's the fourth period may already have come to its end. The sharp increase in refugee immigration from the Third World, and especially from Asia, will perhaps in the future be seen as a new and fifth period. The regulation of Immigration has become very strict. Labour Immigration is almost completely terminated in Western Europe and there are millions of denizens, discussed above, residing in these countries.

The third part of the book deals with political rights and political participation with a major statement that naturalization policy is closely related to immigration regulation and immigrant

policy. It is unlikely that countries with very different immigration policies could pursue the same naturalization policy, although in the long run they could converge in Europe as a result of an ongoing convergence in immigration policy. There has also been a significant increase in the number of dual citizens – as well as interest in a European citizenship within the European Community.

Until the past few years emigration from Eastern Europe has been controlled or forbidden. But if a policy of perestroika would change this and in the 1990's bring about more freedom to emigrate from the USSR and Eastern Europe, the receiving countries in the West would – according to Hammar – probably be much less willing to allow immigration.

This will be a major problem in the years to come, and even the present exodus from East to West would be an important target of a new and urgent research and perhaps the major essence of the fifth period in the 1990's elaborated above by Tomas Hammar. The major change will take place when the former totalitarian Eastern European states adopt Western Parliamentary Democracy including the personal freedom to emigrate.

In this period of a new European Renaissance Hammar's book is a valuable contribution to the relationship between democracy and the nation state.

Olavi Koivukangas

Erkki Vuonokari & Juhamatti Pelkonen (toim.), Hitsikissa hiipii uniin. Ruotsinsuomalaisten metallityöläisten kertomuksia pakkosulatuksen vuosilta. Ruotsinsuomalaisten Arkisto, Tukholma 1989, 233 s.

Hitsikissa hiipii uniin sisältää valikoiman tarinoita, runoja ja valokuvia perinnekilpailusta, jonka Ruotsinsuomalaisten Arkisto järjesti 1986–87 yhdessä Ruotsin metallityöväen liiton ja ABF:n kanssa. Kilpailu tuotti laajan perinneaineiston, 3000 sivua kirjoituksia ja muuta kirjallista materiaalia, kasetteja, piirroksia, valokuvia. Näistä vain pieni osa sisältyy julkaistuun teokseen; koko aineistoa säilytetään Ruotsinsuomalaisten Arkistossa (Pipersgatan 27 nb, S-112 28 Stockholm, puh. 08-52 42 42).

Teos alkaa kolmella lyhyellä johdantoartikkelilla, joista ensimmäisen on kirjoittanut Kari Tarkiainen, historioitsija Ruotsin valtionarkistosta. Hän toteaa suullisen muistitiedon arvostuksen kasvaneen historiantutkimuksessa. Muisti- ja elämysaineisto on hänen mukaansa erityisen arvokasta nykyaikaisessa yhteiskunnassa sellaisten ryhmien piiristä kerättyinä, joiden elämäntietä ei noudata pääväestön parissa vallitsevaa kaavaa. Siksi juuri siirtolaisten keskuudesta kerätty muistitieto on tärkeä virallisten lähteiden täydentäjä.

Toinen johdantoartikkeleista käsittelee ruotsinsuomalaisten kirjoittajien tyylikeinoja ja sen tekijä on Tukholman yliopiston suomen kielen professori Erling Wande. Onko ruotsinsuomen sanasto ja ääntämys muuttunut verrattuna Suomessa käytettyyn muotoon, kysyy Wande. Kirjan tekstit eivät hänen mukaansa osoita kovin suurta ruotsin kielen vaikutusta näillä kielen tasoilla. Selvimmin ruotsin vaikutukset tulevat esille sellaisilla elämäntilanteilla, joista kirjoittajilla ei ole kokemusta.

Kolmas johdantoartikkeleista on kirjan toimittajien, Erkki Vuonokarin ja Juhamatti Pelkosen. He toteavat kirjan tarinoiden, runojen ja dokumenttien perustuvan pakkosulatuksen vuosien siirtolaisten kollektiiviseen muistiin. Tuo kollektiivinen muisti tuo kirjassa esille erityisesti ”työn myytin”. Yhteiskuntakelpoisuus uudessa elämäntilanteessa lunastettiin sillä, että oltiin ainakin ”helvetin hyviä työmiehiä ja -naisia”.

Vaikka Hitsikissa hiipii uniin onkin syntynyt osana sitä historiantutkimuksen aaltoa, jossa on korostettu suullisen muistitiedon tärkeyttä, se ei teoksena ole historiantutkimusta. Kuten kirjan toimittajat huomauttavat, teos on syntynyt kollektiivisen tarinoinnin tuloksena ja on sellaisena sisälökökäs dokumentti. Se on dokumentti niistä kokemuksista ja elämyksistä, joista varhaisten suomalaissiirtolaisten näkökulma omaan elämäänsä ja yhteiskuntaan rakentui 1950- ja 1960-luvuilla. Tällaisena se voi olla aineistoa nykyiselle ja myöhemmälle historiantutkimukselle, jonka tehtävänä on sijoittaa ruotsinsuomalaisuuteen liittyviä myyttejä aikaan ja paikkaan.

Kirjan kirjoittajat ovat sekä miehiä että naisia ja monet heistä ovat työskennelleet vuosikymmeniä tehtailla ja telakoilla. Vanhin kirjoittaja on 71-vuotias, nuorin 36. Kirjan toimittajat ovat oikeassa korostaessaan, että vastaavaa tehdastyöläisten joukkoa tuskin kohdataan tulevaisuudes-

sa, koska yhteiskuntarakenteet ja työelämän olemus ovat jo nyt ratkaisevasti muuttuneet.

Toimittajiensa mukaan Hitsikissa hiipii uniin on tarkoitettu paitsi ruotsinsuomalaiselle vähemmistölle myös enemmistöyhteiskunnalle Ruotsissa – ja Suomessa. Vähemmistön on tiedostettava oma omintakeinen historiansa ja kulttuurinsa, sanovat toimittajat. Juuri tämänkaltaisessa tiedostamistyössä tämä kirja onkin käyttökelpoisimmillaan. Se tuskin löytää yleisönsä omalla painollaan, mutta suunnattuna Suomi-Seurojen, ammattiliittojen ja sivistysjärjestöjen opintokerhoille sillä on paljon sanottavaa. Kirjan ruotsinnos saadaan mahdollisesti käyttöön vielä tämän vuoden puolella ja näin se voisi antaa panoksensa myös enemmistön ja vähemmistön väliseen vuoropuheluun.

Tein itse kymmenisen vuotta sitten haastetelluja ruotsinsuomalaisten keskuudessa ja useimmat tapaamistani ihmisistä olivat ainakin jossakin siirtolaisuutensa vaiheessa olleet työssä metalliteollisuudessa. Hitsikissaa lukiessani nousi siksi luontevasti esille näiden kahden aineiston vertailu. Millaisia ovat haastatteluaineiston suulliset tarinat verrattuna niihin, jotka on dokumentoitu kirjallisina Hitsikissa-teokseen?

Aineistojen vertailu tuo vahvasti esille eräitä tärkeitä eroja suullisissa ja kirjallisissa tarinoissa. Suullinen tarinointi on osa ihmisten arkipäivää, kirjoitettu tarina puolestaan merkitsee ainakin jonkinasteista etäännyttä arkipäivästä. Tarinoiden erilaisuutta heijastaa ennen kaikkea niiden käyttämä kieli. Suullisten tarinoiden kieli, esimerkiksi erilaiset työnkuvaukset, on huomattavasti Hitsikissan kirjallisten tarinoiden kieltä vivahteikkaampaa ja välittömämpää. Kirjoitettuun kieleen siirtyminen merkitsee toiseen todellisuuteen siirtymistä ja tuossa todellisuudessa omat kokemukset suhteutuvat johonkin omaan elämänpääpiiriä yleisempään. Miten saada tähän toiseen todellisuuteen mukaan persoonallinen ote ja omien kokemusten välittömyys?

Tämä suullisten ja kirjallisten tarinoiden ero on tärkeää ottaa huomioon siirtolaisten muistitiedon tallentamisessa. Kirjalliset tarinat eivät yksin riitä, vaan niiden ohella on myös tallennettava puhuttuun kieleen perustuvaa muistitietoa.

Taisto Hujanen

Saapuneita julkaisuja/ Publications received

Muuttoliikekirjallisuus

- Nelhans, Bertil** (red.): Assyrier - Vilka är de? Forskningsrapport nr 45, Sociologiska institutionen, Göteborgs universitet 1977.
- Bekänta färg.** Kommissionen mot rasism och främlingsfientlighet, Utbildningsradion & SIV. Stockholm 1988, 80 s.
- Brownstone, David et al.:** Island of Hope, Island of Tears. Virginia 1986, 307 p.
- van Bruinessen, M.M.:** Agha, Scheich und Staat. Politik und Gesellschaft Kurdistans. Berlin 1989, 541 s.
- Burlend, Rebecca and Edward:** A True Picture of Emigration. Edited by Milo Milton Quaife. New York 1968, 167 p.
- Carlson, Frank L.:** Up from the Immigrants. USA 1989 (not printed), 171 p.
- Dahlberg, Åke & Johansson, Mats** (red.): Att arbeta i Europa. Stockholm 1990, 197 s.
- Dinnerstein, Leonard & Reimers, David M.:** Ethnic Americans. A History of Immigration and Assimilation. USA 1975, 184 p.
- Däpp, Heinz & Karlen, Rudolf** (Herausg.): Asylpolitik gegen Flüchtlinge. Basel 1984, 445 s.
- Greeley, Andrew M.:** Why can't they be like us? America's White Ethnic Groups. New York 1975, 223 p.
- Higham, John:** Send these to me. Jews and Other Immigrants in Urban America. USA 1975, 259 p.
- Hilden, Eva:** A saga de Penedo. A história da Colônia Finlandesa no Brasil. Rio de Janeiro 1989, 111 p.
- Hujanen, Taisto:** Information, Communication and the Human Rights of Migrants. Report of the Final Conference of the Joint Study "The Role of Information in the Realization of the Human Rights of Migrant Workers". Lausanne, Switzerland, 23-27 Oct. 1988. Lausanne 1989, 254 p.
- Hunnisett, Stanley F.:** From Pohjanmaa to the Shores of Gitchee Gume: Finns and Indians in the Northern Lake Superior Region. (An unofficial version.) The University of Iowa 1988, 98 p.
- Hörnqvist, Sten-Åke** (red.): Vilken framtid? Flyktingar och invandrare. Malmö 1988, 221 s.
- Jones, Maldwyn A.:** American Immigration. Chicago 1974, 358 p.
- Kallio, William:** Streets of Gold. A History of Covington Township. Written by Martin Koskela. USA 1983, 104 p.
- Korkiasaari, Jouni:** Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Siirtolaisuusinstituutti, erikoisjulkaisut. Turku 1989, 161 s.
- Koske, Mary:** Guide to the Minnesota Finnish American Family History Collection. Ed. by Suzanna Moody. USA 1985, 42 p.
- Leiniö, Tarja-Liisa:** Sex and Ethnic Segregation in the 1980 Swedish Labour Market. University of Stockholm, Swedish Institute for Social Research 1988, Reprint series no 211. Stockholm 1988, p. 99-122.
- Likvärdiga villkor för invandrandommar?** Uppföljning av rekommendationer av ungdomar i invandrarorganisationerna. Rapport från konferens den 2 dec. 1988. Arbetsmarknadsdepartementet. Stockholm 1989, 70 s.
- Lopata, Helena Z.:** Polish Americans. Status Competition in an Ethnic Community. USA 1976, 174 p.
- Lähteenmäki, Olavi:** Colonia Finlandesa. Uuden Suomen perustaminen Argentiinaan 1900-luvun alussa. Toim. Reino Kero. Suomen Historiallinen Seura, Historiallisia tutkimuksia 154. Vammala 1989, 282 s.
- Neidle, Cecyle S.:** The New Americans. USA 1967, 342 p.
- Newspaper and Serial Holdings** of the Immigration History Research Center, University of Minnesota. Part 3. Finnish-American, Baltic-American, West Slavic-American, East Slavic-American Periodicals. University of Bremen 1985, 223 p.
- Novak, Michael:** The Rise of the Unmeltable Ethnics. Politics and Culture in the Seventies. USA 1973, 376 p.
- Pellegrini, Angelo:** American Dream. An Immigrant's Quest. San Francisco 1986, 214 p.
- Pietilä, Päivi:** The English of Finnish Americans with Reference to Social and Psychological Background Factors and with Special Reference to Age. Turun yliopiston julkaisuja, sarja B 188. Turku 1989, 259 s.

- Purhonen, Jukka:** Koti, uskonto, isänmaa? Tutkimus 15-vuotiaitten ruotsinsuomalaisten uskonnollisuudesta ja etnisestä identiteetistä Eskilstunassa ja Södertäljessä. Kirkkososiologian pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto 1990, 146 s.
- Ruthström & al.:** Vem är flykting? Om flyktingspolitik, begrepp och tolkningar. DEIFO, rapport 13. Stockholm 1990, 104 s.
- Symon, Charles A. (ed.):** Who were those People? The Ethnic Beginnings of Alger County, Michigan. Michigan 1984, 192 p.
- Topi, Heikki:** Uskonto ja identiteetti. Hans Molin teoria ja sen sovellus ruotsinsuomalaiseen siirtolaisyhteisöön. Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitos, kirkkososiologian julkaisuja A 7/1988. Helsinki 1988, 132 s.
- Tuomi-Nikula, Outi:** Saksansuomalaiset. Tutkimus syntyperäisten suomalaisten akkulturaatiosta Saksan liittotasavallassa ja Länsi-Berliinissä. Mänttä 1989, 192 s.
- Virta, Erkki:** Hur är det att vara finländare? Etnisk identitet hos återflyttade och andra finländska ungdomar. Stockholms universitet, Centrum för invandringsforskning. Rapport nr 24. Stockholm 1989, 114 s.
- Committee of Inquiry** into the Rise of Facism and Racism in Europe. Report on the findings of the inquiry. European Parliament, Dec. 1985, 169 p.
- Cummings, Rebecca:** Turnip Pie and Other Stories. Maine 1986, 121 p.
- Didion, Joan:** Miami. USA 1987, 238 p.
- Energi och Miljö i Norden.** På väg mot en bärkraftig utveckling? NORD, 56. Randers 1989, 159 s.
- Euroopan neuvosto.** Perustietoja. Ulkoasiainministeriön julkaisuja 7/88. Helsinki 1988, 50 s.
- Finnäs, Fjalar:** Fruktsamheten i Larsmo. En studie av laestadianismens demografiska konsekvenser. Institutet för finlandssvensk samhällsforskning; forskningsrapporter nr 8. Åbo 1989, 50 s.
- Fuller, George N. (ed.):** Historic Michigan. Land of the Great Lakes. Vol I, II. Dayton 1928, 540 p. (I), p. 541–1048 (II).
- Hardy, John & Frost, Alan (eds.):** Studies from Terra Australis to Australia. Canberra 1989, 274 p.
- Herberts, Kjell:** "Detta svensktalande bättre folk...". En dokumenterande innehållsanalys av språkdebatter i finsk huvudstadspress under åren 1984–1988. Institutet för finlandssvensk samhällsforskning; forskningsrapporter 7. Åbo 1988, 157 s.
- Hostetler, John A. & Huntington, Gertrude Enders:** The Hutterites in North America. USA 1980, 141 p.
- Jimerson, Randall C. & al.:** Guide to the Microfilm Edition of Temperance and Prohibition Papers. Michigan 1977, 379 p.
- Koskinen, Timo:** Bone Soup & a Lapland Wizard. Ann Arbor 1984, 168 p.
- Leinonen, Hannes:** Moniaita muisteluksia I ja II. Documenta Historica Septentrionalia 3. Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys. Jyväskylä 1989, 470 s. (I), 494 s. (II).
- Mattson, Minnie I.:** Well, that's life. USA 1988, 70 p.
- Myerhoff, Barbara:** Number our Days. USA 1980, 318 p.
- Nordeuropas hav – Nordeuropas miljö.** Rapport till Nordiska Rådets internationella konferens om havsföröreningar, 16-18 okt. 1989. Stockholm 1989, 246 s.

Muut julkaisut

- Adams, Leon D.:** The Wines of America. USA 1973, 463 p.
- Bensel, Richard F.:** Sectionalism and American Political Development 1880–1980. USA 1984, 494 p.
- Bliss, Howard & Johnson, M. Glen:** Beyond the Water's Edge: America's Foreign Policies. USA 1975, 272 p.
- Bohman, Jan & Hallberg, Åke:** Graafinen suunnittelu. Jyväskylä 1988, 279 s.
- Bonfadelli, Heinz & al.:** COMDOC – Bibliographie Medienliteratur Schweiz. Seminar für Publizistikwissenschaft der Universität Zürich; Diskussionpunkt 17. Zürich 1988, 200 s.
- Bowers, David F. (ed.):** Foreign Influences in American Life. Essays and Critical Bibliographies. USA 1966, 254 p.
- Cahan, Abraham:** The Rise of David Levinsky. USA 1960, 530 p.

- The Nordic Council's International Conference on the Pollution of the Seas.** NORD 1989:108. Stockholm 1990, 108 s.
- Nordisk statutsamling 1987–88.** Pohjoismainen säännöskokoelma. NORD 1989:100. Stockholm 1989, 475 s.
- Pellonpää, Matti:** Euroopan neuvoston ihmissoikeussopimus Suomen näkökulmasta. Oikeusministeriön lainvalmisteluosaston julkaisu 21/1988. Helsinki 1989, 316 s.
- Pietikäinen, Wäinö:** Bastuasbestos. Stockholm 1989, 75 s.
- Piron, John:** Florida, matkailijan paratiisi. Lappeenranta 1989, 248 s.
- Sharp, Mary & Niemi, Matt:** Bobbi. Father of the Finnish White-Tailed Deer. Virginia 1979, 135 p.
- Suomi ja Euroopan talousalue.** Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen suhtautumisesta Länsi-Euroopan yhdentymiskehitykseen 13.3.1990. Helsinki 1990, 123 s.
- Suomi 1990–2005** – haasteiden ja varautumisen aikaa. Taloudellinen suunnittelukeskus. Helsinki 1990, 261 s.
- Tuuri, Antti:** Maan avaruus. Keuruu 1989, 301 s.
- Wienin seurantakokouksen loppuasiakirja.** Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssi. Ulkoasiainministeriön julkaisuja 5/89. Helsinki 1989, 120 s.
- Viking, Klaus:** Diana ja hormonimiehet. Journalistinen teemaromaani. Stockholm 1989, 128 s.
- Viking, Klaus:** Ruotsin pääministerin murha. Rikosromaanii. Stockholm 1988, 192 s.
- Viking, Klaus:** Sannolik u-båt. Översättning av Paul Jansson. Unkari 1986, 139 s.
- Vuokola, Aimo & Yrjänä, Ari:** Me suomalaiset. Life in Finland. Porvoo 1966, 176 s.
-

Siirtolaisuusinstituutin julkaisut/ Publications of the Institute of Migration

Sarja A (suomeksi) – Serie A (in Finnish):

- A 1: **Koivukangas, Olavi:** Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. Kokkola 1975, 262 s. 30 mk
- A 2: **Virtaranta, Pertti:** Amerikansuomen sanakirja. (painossa)
- A 3: **Kalhama, Maija-Liisa (toim.):** Ulkosuomalaisuuskongressin 27.–28.6.1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä – Jyväskylä Art Festival 24.6.–3.7.1975. Turku 1975, 104 s. 10 mk
- A 4: **Koivukangas, Olavi; Narjus, Raimo; Sivula, Sakari (toim.):** Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalon kongressihotelli, Turku 20.–21.11.1975. Vaasa 1976, 186 s. 30 mk
- A 5: **Jäykkä, Eva; Kalhama, Maija-Liisa (toim.):** USA:n 200-vuotisjuhlaseminaari 1976, esitelmät ja tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressihotelli, Turku 2.–3.6.1976. Vaasa 1977, 142 s. 30 mk
- A 6: **Sundstén, Taru:** Amerikansuomalainen työväenteatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900–39. (English Summary: Finnish-American Workers' Theater and Dramaliterature 1900–39). Vaasa 1977, 103 s. 25 mk
- A 7: **Munter, Arja (toim.):** Ruotsiin muuton ongelmat. Ruotsin siirtolaisuuden seminaari 4.–5.5.1978. Esitelmät ja keskustelut. Vaasa 1979, 247 s. 35 mk
- A 8: **Koivukangas, Olavi; Lindström, Kai; Narjus, Raimo (toim.):** Muuttoliikesymposium 1980. Hotelli Rantasipi, Turku 19.–20.11.1980. Esitelmät ja keskustelut. Turku 1982, 402 s. 50 mk
- A 9: **Korkiasaari, Jouni:** Ruotsista Suomeen vuosina 1980–81 palanneet. Turku 1983, 289 s. 50 mk
- A 10: **Juntunen, Alpo:** Suomalaisten karkottaminen Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Siperiassa. Helsinki 1983, 210 s. 60 mk
- A 11: **Söderling, Ismo:** Maassamuutto ja muuttovirrat Vuosina 1977–78 kunnasta toiseen muuttaneiden elinolosuhdetutkimus. Turku 1983, 430 s. 60 mk
- A 12: **Jaakkola, Magdalena:** Ruotsinsuomalaisten etninen järjestäytyminen. Turku 1983, 130 s. 50 mk
- A 13: **Korkiasaari, Jouni:** Paluoppilaiden sopeutuminen. Turku 1986, 260 s. 60 mk
- A 14: **Koivukangas, Olavi; Narjus, Raimo; Söderling, Ismo (toim.):** Muuttoliikesymposium 1985. Turku, 18.–20.11.1985. Esitelmät, työryhmälustukset ja raportit. Turku 1986, 320 s. 80 mk

Sarja B (ruotsiksi) – Serie B (in Swedish):

- B 1: **Widén, Bill:** Korpobor i Amerika. Åbo 1975, 197 s. 30 mk
- B 2: **Wester, Holger:** Innovationer i befolkningsrörligheten. En studie av spridningsförlopp i befolkningsrörligheten utgående från Petalax socken i Östertbotten. Stockholm 1977, 221 s. 40 mk

Sarja C (englanniksi) – Serie C (in English):

- C 1: **Kero, Reino:** Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Vammala 1974, 260 p. 30 mk
- C 2: **Koivukangas, Olavi:** Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II. Kokkola 1974, 333 p. 30 mk
- C 3: **Karni, Michael G.; Kaups, Matti E.; Ollila, Douglas J. (eds.):** The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, 232 p. 30 mk
- C 4: **Kostiainen, Auvo:** The Forging of Finnish-American Communism, 1917–1924. A Study in Ethnic Radicalism. Turku 1978, 225 p. 30 mk
- C 5: **Virtanen, Keijo:** Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860–1930) in the International Overseas Return Migration Movement. Forssa 1979, 275 p. 45 mk
- C 6: **Pilli, Arja:** The Finnish-language Press in Canada, 1901–1939. A Study in the History of Ethnic Journalism. Turku 1982, 328 p. 50 mk
- C 7: **Koivukangas, Olavi (ed.):** Scandinavian Emigration to Australia and New Zealand Project. Proceedings of a Symposium Feb. 17–19, 1982, Turku, Finland. Turku 1983, 138 p. 50 mk
- C 8: **Koivukangas, Olavi:** Sea, Gold and Sugarcane. Attraction Versus Distance; Finns in Australia 1851–1947. Turku 1986, 402 p. 80 mk/sid. 100 mk
- C 9: **Karni, Michael G.; Koivukangas, Olavi; Laine, Edward W. (eds.):** Proceedings of FinnForum'84 5.–8. September 1984. Turku 1988, 528 p. 100 mk

**Erikoisjulkaisut (eri kielillä)/
Special Publications (in various languages):**

- Niitemää, Vilho; Saukkonen, Jussi; Aaltio, Tauri; Koivukangas, Olavi** (eds.): Old Friends – Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlajulkaisu. Vaasa 1976, 349 p. **50 mk**
- Koivukangas, Olavi; Toivonen, Simo:** Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, 226 s. **nid. 50 mk/sid. 70 mk**
- Koivukangas, Olavi** (red./toim.): Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna. Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen. 2. painos, Turku 1981, 100 s. **30 mk**
- Kalhama, Maija-Liisa** (toim./red.): Suomalaiset Jäämeren rannoilla – Finnene ved Nordishavets strender. Kveeniseminaari 9.–10.6.1980 Rovaniemellä. Kveneseminarer 9.–10.6.1980. Turku 1982, 235 s. **50 mk**
- Koivukangas, Olavi:** Delaware 350, Amerikansiirtolaisuuden alku. Amerikaemigrationens början. The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, 84 s. **70 mk**
- Bogdanoff, Orvo; Söderling, Ismo:** ”Minulla on niin ikävä...”. ”Jag har så ledsamt...”. ”I feel such a longing...”. Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu. Finnish-American Postcards Exhibition Catalog. Turku 1988, 128 s. **90 mk**
- Korkiasaari, Jouni:** Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Turku 1989, 161 s. **100 mk**

Monistesarja – A Serie for Minor Reports:

- No 1 – 1983:** Arja Munter: Muuttoliike ja viihtyvyys Läntisellä Uudellamaalla. Turku 1983, 65 s. **10 mk**
- No 2 – 1984:** Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus. Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja -tarpeesta. Turku 1984, 101 s. **20 mk**
- No 3 – 1985:** Muuttoliikkeitä koskeva tutkimuspoliittinen ohjelma. Turku 1985, 23 s. **20 mk**
- No 4 – 1985:** Matti Simpanen: Turun lähtömuuttotutkimus. Turusta vuonna 1984 muualle Suomeen muuttaneet. Turku 1985, 108 s. **25 mk**
- No 5 – 1987:** Edward W. Laine: On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement: A Researcher's Guide and Inventory to the Finnish Organization of Canada Collection at the National Archives of Canada. Turku 1987, 455 p. **40 mk**
- No 6 – 1990:** Taisto Hujanen; Kimmo Koiranen: Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880–1939 ja 1945–1984. Turku 1990, 200 s. **50 mk**
- No 7 – 1990:** Merja Pitkäranta/Matti Simpanen: Paluumuuttohalukkuus Turun seudulla. (*painossa*)

Siirtolaisuus-Migration -aikakauslehti. Ilmestyy neljä kertaa vuodessa. **30 mk/vsk.**

Siirtolaisuusinstituutin valtuuskunta 1990

Kunniapuheenjohtajat: professori **Jorma Pohjanpalo** ja professori **Vilho Niitemaa**

Puheenjohtaja: kansleri, akateemikko **Olavi Granö**

Varapuheenjohtaja: SAYL:n puheenjohtaja, VTM **Aarne I. Välikangas**

Ministeriöt:	<i>Varsinainen jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>
Opetusministeriö	Korkeakouluneuvos Hannes Jumppanen	Kulttuurisiht. Kirsti Vartiovaara
Työministeriö	Tutk.joht. Timo Filpus	Ylitark. Tapani Tuomiharju
Ulkoasiainministeriö	Lehd.neuvos Matti Isoviita	Ulkoasiainsiht. Juha Knuuttila
Julkiset yhteisöt:		
Turun kaupunki	Apul.kaupunginjoht. Armas Lahoniitty	FL Christer Hummelstedt
Korkeakoulut:		
Helsingin yliopisto	Prof. Yrjö Blomstedt	Vt. prof. Ann-Mari Ivars
Joensuu yliopisto	Prof. Mikko A. Salo	Prof. Pekka Hirvonen
Jyväskylän yliopisto	Dos. Heikki Rantatupa	Ass. Ilkka Nummela
Kuopion yliopisto	Dos. Veijo Notkola	Dos. Markku Myllykangas
Oulun yliopisto	Prof. Arvo Naukkarinen	Prof. Kyösti Julku
Tampereen yliopisto	Apul.prof. Olli Kultalahti	Yliass. Jukka-Pekka Vikman
Turun kauppakorkeakoulu	Prof. Jaakko Saviranta	Hallintojoht. Arno Leino
Turun yliopisto	Kansleri, akateemikko Olavi Granö	Apul.prof. Reino Kero
Vaasan korkeakoulu	Vs. prof. Kauko Mikkonen	Apul.prof. Tarmo Koskinen
Åbo Akademi	Prof. Bill Widén	Prof. Sune Jungar
Vapaat yhteisöt ja järjestöt:		
Kirkon ulkomaanasiain-toimikunta	Tutk.lait.joht. Harri Heino	Jaostopääll. Olli-Pekka Lassila
Mannerheimin Lastensuojeluliitto	Kanslianeuvos Pekka Heimo	Hallintojoht. Kaimo Rytönen
Pohjola-Norden Yhdistys r.y.	Lehtori Heimo Yli-Uotila	OTL Jaakko Koskimies
Svenska Litteratursällskapet i Finland	Prof. Sune Jungar	Fil.tri. Marika Tandefelt
Samfundet folkhälsan i Svenska Finland r.f.	Prof. Ole Wasz-Höckert	Joht. Per-Erik Isaksson
Seutusunnittelun Keskusliitto	Rakennusneuvos Raimo Narjus	Tutkimuspääll. Timo Sinisalo
Suomalaisuuden Liitto	Prof. Erkki Pihkala	Edustaja Ossi Halonen
Suomen Nuorison Liitto	Liikk.joht. Esko V. Koskelin	Koulunjoht. Antti Lehtinen
Suomen Väestötieteen Yhd. r.y.	FL Altti Majava	VTK Jouni Marttinen
Suomi-Amerikka Yhdistysten Liitto	Puheenjoht. Aarne I. Välikangas	Toimitusjoht. Hannu Kärävä
Suomi-Seura r.y.	Prof. Kalevi Rikkinen	Kulttuuritoimenjoht. Aino Rätty-Hämäläinen
Svenska Finlands Folkting	Rehtori Tom Sandlund	Hallintojoht. Roger Broo
Turun yliopistosäätiö	Toiminnanjoht. Rauno Mannila	Teoll.neuvos Reino Vuorinen
Unioni Naisasiainliitto Suomessa	Matkailuopas Isa Hanski	VTM Seija Karppinen
Varsinais-Suomen Maakuntaliitto	Apulaistoiminnanjoht. Raimo M. Korhonen	Toiminnanjoht. Perttu Koillinen
Väestöliitto	Toim.joht. Jouko Hulkko	Dosentti Jarl Lindgren
Ruotsissa olevat:		
Immigrant-Institutet (Borås)	Johtaja Miguel Benito	Annikki Nikula-Benito
Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto	FM Markku Peura	Opettaja Matti J. Korhonen

Uutta tietoa suomalaisesta siirtolaisuudesta/ New Sources of Information about Finnish Migration:

Michael G. Karni, Olavi Koivukangas, Edward W. Laine:

Finns in North America. Proceedings of Finn Forum III, 5-8 September 1984, Turku, Finland. Migration Studies C 9. Turku 1988, 528 p.

100 FIM/20 US\$

Olavi Koivukangas:

Delaware 350. Amerikansiirtolaisuuden alku. Amerika-emigrationens början. The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, 84 p.

70 FIM/15 US\$

Orvo Bogdanoff, Ismo Söderling:

"Minulla on niin ikävä...". "Jag har så ledsamt...". "I feel such a longing...". Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu. Amerikafinländarnas postkortsutställningskatalog. Finnish-American Postcards Exhibition Catalog. Turku 1988, 128 p.

90 FIM/18 US\$

Jouni Korkiasaari:

Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Turku 1989, 161 s.

100 FIM/20 US\$

Taisto Hujanen, Kimmo Koiranen:

Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880-1939 ja 1945-1984. Siirtolaisuusinstituutti, tutkimuksia nro 6. Turku 1990, 200 s.

50 FIM/12 US\$

**Siirtolaisuusinstituutti/
Institute of Migration
Piispankatu 3
20500 Turku, Finland**